

МУЗИКА > с. 6

ЙОЗЕФУ ГАЙДНУ – 280!

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ > с. 5

**ЗАГАДКОВИЙ СВІТ
МИСТЕЦТВА КИТАЮ**

ЕТНОГРАФІЯ > с. 9

**ШИЙСЯ НИТОЧКА
ІЗ ЛЬОНУ**

с. 11

Столична афіша з 13 по 19 лютого 2012 року

с. 14

Михайло Кулиняк,
міністр культури
України

ШАНОВНІ ДРУЗИ!

15 лютого християнський світ відзначає одне із великих релігійних свят – Стрітєння Господнє.

У цей день віряни згадують одну з найважливіших подій земного життя Ісуса Христа. Відповідно до Євангелія, на сороковий день після народження Ісуса, Пресвята Діва Марія і праведний Йосип принесли дитину в єрусалимський храм, щоб, за звичаєм, «поставити перед Господом».

За переказом, у храмі до земних батьків Христа підійшла благочестива людина на ім'я Симеон, якому було повідомлено, що він не помре, доки не побачить Спасителя світу. У храмі праведний Симеон узяв на руки Ісуса і сказав: «Господи, тепер Ти відпускаєш мене з цього життя в майбутнє, як обіцяно Тобою мені, і я тепер помру спокійно, тому що на власні очі бачив Спасителя світу».

Цей день можна назвати зустріччю Старого і Нового Завітів. Саме слово «стрітєння» у перекладі сучасною українською мовою означає «зустріч». Праведники Старого Завіту – Симеон і пророчиця Анна – заслужили честь зустріти в храмі носія Нового Завіту, в особі якого вже зустрілися Бог і людина.

В Єрусалимі, де Стрітєння Господнє відзначалося вже в IV ст., святкування проводилися зазвичай уночі – влаштовувалися урочисті процесії зі свічками.

У західній церкві свято було введено в VII ст. У Римі цього дня відбувалася найстарша марійна процесія, учасники якої несли запалені свічки.

У день Стрітєння Господнього в усіх храмах освячують свічки та воду. Стрітєнську свічку здавна люди шанують, бо вона сповнена великої духовної сили і Божої благодаті. Її використовують під час багатьох важливих подій та як захист від стихійних лих, тому і називають громницею. Із такою свічкою виряджають в далеку дорогу рідних і близьких, зустрічають батьки молодят.

Здавна Стрітєння Господнє вважалося днем зустрічі зими з весною, зустрічі холоду і тепла. Цього дня наші предки оспівували та закликали весну, раділи прийдешньому відродженню природи.

Щиро вітаю вас зі світлим святом Стрітєння Господнього, що прославляє Богоявлення на землі, звеличує Ісуса Христа та віддає честь Пречистій Діві Марії, як Богоматері.

Нехай Стрітєння Господнє стане символом любові, миру і злагоди!

ПРИ МІНІСТЕРСТВІ КУЛЬТУРИ БУДЕ СТВОРЕНО МУЗЕЙНУ РАДУ

Міністр культури Михайло Кулиняк провів зустріч із фахівцями музейної галузі, які є членами Міжнародного об'єднання музеїв та професійних музейних працівників ICOM-УКРАЇНА.

На зустрічі були присутні Анатолій Мельник, генеральний директор Національного художнього музею України (президент Українського національного комітету ICOM); Адріана В'ялець, директор Музею українського народного декоративного мистецтва; Валентина Мизгіна, директор Харківського художнього музею; Сергій Кролевець, директор Музею історії Києва, голова Всеукраїнської асоціації музеїв та заповідників; Галина Чумак, директор Донецького художнього музею; Світлана Стрельнікова, генеральний директор Національного науково-реставраційного центру України; Владислав Піоро, голова правління Українського центру розвитку музейної справи.

На зустрічі обговорювалися проблеми музейної галузі, її розвитку, а також питання, які останнім часом особливо турбують музейну спільноту, зокрема, питання так званої «монетизації» культурних цінностей.

Адріана В'ялець відзначила, що вперше це питання постало у жовтні 2011 року, коли за ініціатииви Науково-дослідного інституту стандартизації, атестації та ліцензування в галузі культури і туризму було проведено міжнародну науково-практичну конференцію «Практичні заходи щодо введення культурних цінностей у фінансово-економічний обіг держави», на якій обговорювалася система обліку та оцінки музейних цінностей – Технологія ТЕС, розроблена корпорацією Tamoikins Museum. При цьому фахівцям музейної галузі, які звернулися стосовно своєї участі у цій конференції, співробітниками Інституту стандартизації було відмовлено. Таким чином, музейники не отримали можливості взяти участь в обговоренні доцільності введення системи Тамойкіна. Таке обговорення відбулося пізніше, коли Департамент культурної спадщини та культурних цінностей Мінкультури організував зустріч музейних фахівців та прихильників Технології ТЕС. Але музейники вважають, що на сьогодні питання «монетизації» культурних цінностей не закрито, тому звертаються особисто до міністра з проханням почути їхню позицію – музейні фонди не можуть використовуватися як економічні активи держави.

Михайло Кулиняк повідомив: «Ми вирішили організаційно підтримати проведення конференції – з тим, щоби з'ясувати, в чому полягають новації Технології ТЕС. Але коли я дізнався, що на конференцію не запросили представників музейної галузі, дав доручення Департаменту культурних цінностей організувати їхню зустріч зі співробітниками Інституту стандартизації, аби обговорення системи Тамойкіна відбулося у фаховому середовищі. За результатами цієї зустрічі ми зрозуміли, що Технологія ТЕС не може бути втіленою на практиці. Думаю, ніхто з вас не чув про те, що Міністерство культури прийняло пропозицію професора Тамойкіна».

Учасники зустрічі в Міністерстві культури також обговорили ряд питань, які, власне, можна вважати базовими для існування і подальшого розвитку музейної галузі України: фінансування матеріально-технічної бази, збереження та оновлення фондів колекцій, підготовка нових професійних кадрів, підвищення кваліфікації нині працюючих музейників, удосконалення нормативно-правової бази музейної сфери, створення окремої наукової інституції з досліджень проблем музейної справи, розвиток всеукраїнської мережі професійних реставраторів (оскільки існують регіони, де фахівці-реставратори взагалі відсутні), необхідність розробки комплексної Програми розвитку музейної справи.

Представники Українського центру розвитку музейної справи зауважили: «Більшість проблем, про які тут говорять директори музеїв, виникли не вчора: вони є системними. При цьому вирішення їх саме у спосіб обговорення з музейною громадськістю Мінкультури уже ініційовано, оскільки зараз триває розробка стратегії розвитку музейної справи, яку проводить Мінкультури разом із Національним інститутом стратегічних досліджень. Але потрібно вибудувати чіткі механізми комунікації між Міністерством культури та професійним музейним середовищем».

Михайло Кулиняк акцентував, що саме в таких механізмах і зацікавлений Мінкульт: «Ми постійно підкреслюємо важливість горизонтального партнерства між нашим відомством та професійною громадськістю». І запропонував створити при Міністерстві культури Музейну раду, склад якої мають надати самі музейники.

Прес-служба МК

З НАГОДИ 200-ЛІТТЯ ЄВГЕНА ГРЕБІНКИ

У Полтавській області на урочистостях з нагоди 2000-річчя від дня народження великого сина українського народу, побував перший заступник міністра культури України Юрій Богущкий. Звертаючись із вітальним словом до організаторів, учасників та гостей свята, він зазначив: «Сьогодні усі ми низько вклоняємося Євгену Гребінці за його літературну творчість, меценатську діяльність, громадсько-просвітницьку роботу, яка стала для нинішніх поколінь прикладом відданого служіння своєму народу. Полтавська земля подарувала світові талановитого байкаря, твори якого не втратили актуальності і сьогодні. Знання рідної мови, оспівування народних традицій принесли Євгену Гребінці славу як в Україні, так і за її межами. Хай у наших серцях завжди буде місце вдячній пам'яті про Євгена Гребінку, чие 200-річчя від дня народження ми шановуємо і відзначаємо».

Прес-служба МК

ВШАНУВАННЯ 90-РІЧНОГО ЮВІЛЯРА

Українська громадськість відзначила 90-ліття хорового диригента, композитора, фольклориста і педагога, народного артиста України Михайла Гринишина.

Представники Міністерства культури України виголосили: начальник Управління мистецтв Михайло Швед – вітання від міністра культури України Михайла Кулиняка, а начальник відділу музичного мистецтва Управління

Іван Мечков – постанову колегії Міністерства про нагородження Михайла Гринишина почесною відзнакою Міністерства культури України «За багаторічну плідну працю в галузі культури».

Розширений матеріал про подію читайте в наступному номері «КіЖ».

МОРАТОРІЙ НА ЗАКРИТТЯ СІЛЬСЬКИХ КЛУБІВ І БІБЛІОТЕК

Постановою Верховної Ради запроваджено мораторій на закриття державних і комунальних закладів культури у сільській місцевості до кінця 2015 року. Також парламент доручив Кабінету Міністрів України проаналізувати ситуацію щодо функціонування державних і комунальних закладів культури у сільській місцевості та вжити заходів щодо припинення їхнього необґрунтованого закриття та зміни умов фінансування державних і комунальних закладів культури у сільській місцевості. Крім того, уряд має поклопотатися поповненням фондів сільських бібліотек сучасними виданнями національного книговидавничого ринку, в тому числі примірниками, виданими за державною програмою «Українська книга».

ВІКТОР ЯНУКОВИЧ: «У 2012 РОЦІ МИ СТАНЕМО ЩЕ СИЛЬНІШИМИ»

7 лютого Президент України Віктор Янукович виступив на відкритті сесії Верховної Ради України. Лейтмотивом виступу глави держави була спільна відповідальність усіх гілок влади за долю країни, за успішність та ефективність подальших змін, за самопочуття і добробут кожної української родини.

Президент зазначив, що Україна покладає на 2012 рік великі надії. «Водночас з цієї трибуни заявляю відверто і чесно: в економічному плані цей рік буде дуже непростим. Потрібно мінімізувати впливи і нові ризики світової кризи, зміцнити наш власний, національний економічний фундамент. Досвід останніх двох років засвідчив очевидне: для подальшого руху вперед нам потрібно сконцентруватися на власних силах і можливостях. Тому стратегічний пріоритет 2012-го – внутрішні перетворення!» – наголосив глава держави.

Значне місце у виступі Президента посіла соціально-гуманітарна сфера. Адже в центрі уваги всіх органів влади повинен перебувати насамперед громадянин, його свободи і можливості, його робота і соціальне забезпечення.

Світова криза ще раз засвідчила: немає у світі кращих і гірших, констатував Президент. «Є сильні і слабкі духом, є впевнені в собі і є розгублені. І саме в 2012 році, я в цьому переконаний, ми маємо остаточно подолати комплекс меншовартості. Це – наше спільне завдання. Його можна реалізувати лише за умови широкого порозуміння і консолідації навколо ідей модернізації України», – впевнений Віктор Янукович.

Глибоких змін потребує існуюча система соціального захисту. Модернізація – це болісний, але необхідний процес змін. Спільне завдання всіх гілок влади – довести людям, що зміни дійсно полегшують життя, забезпечують реальний добробут. «Я добре розумію, що люди дуже уважно стежать за підходами і рішеннями влади з цього питання. Тому, проводячи зміни, ми не маємо права погіршувати життя людей. Але водночас ми не маємо права займатися «зрівнялівкою», що також є несправедливим по відношенню до конкретної людини. Країна – це, як кажуть, не казарма, де всі отримають трохи і порівну. Кожен співвітчизник має відчуття, що піклуються саме про нього і про його родину, а допомога має бути справедливою та добре прорахованою!» – наголосив глава держави.

Президент зазначив, що Державним бюджетом на 2012 рік передбачено збільшення прожиткового мінімуму для непрацездатних осіб із 820 грн у січні до 884 грн у грудні. Так само зростає розмір мінімальної пенсійної виплати. Зрозуміло, що це далеко не ті темпи, які забезпечили б безбідне життя пенсіонера. Водночас при найпершій нагоді, як тільки дозволить економічне зростання, соціальні стандарти, а отже й пенсійні виплати будуть підвищені.

Ще один важливий напрям модернізації країни, на якому зупинився

Віктор Янукович на відкритті сесії Верховної Ради України

Президент, – реформа медичного обслуговування, яка стартувала у чотирьох пілотних регіонах. І тут парламент в боргу перед громадянами, адже ще торік мали бути ухвалені два закони щодо нової редакції Основ законодавства про охорону здоров'я. Саме вони складають базу для перетворень системи екстреної медичної допомоги та побудови оптимальної для населення мережі закладів охорони здоров'я.

Звертаючись до народних депутатів, Президент зазначив, що реформи в гуманітарній сфері потребують окремої уваги. Не можна розпочинати реформи в окремих галузях цієї сфери без чіткої концепції цих реформ та її законодавчого втілення.

Тому ухвалення Закону про вищу освіту є першочерговим завданням. Але він не повинен консервувати існуючий стан речей. Мають бути радикальні зміни у напрямку автономії вищих навчальних закладів на засадах адміністративного та економічного самоврядування, поєднання освіти з науковою і практичною діяльністю. Через механізм державного замовлення освіта має гнучко реагувати на потреби економіки, а тому має бути закладена постійна взаємодія вишів із роботодавцями.

Реформи у країні здійснюються під прискіпливим контролем громадян, які є водночас виборцями. Адже 2012 рік – рік виборів до Верховної Ради України. «Вже стало негативною традицією замирання розвитку держави у рік виборів, переважання політичних шоу та пустих популістських обіцянок. Тому я вважаю, що незалежно від партій, кольорів прапорів, треба врахувати особливості 2012 року – і, як кажуть, ніяких «канікул» в країні не повинно бути під час виборів. Треба всім працювати разом!» – звернувся Президент до представників опозиційних партій.

Саме в цьому році наші співвітчизники мають відчуття, що реформи – це зміни на краще, що це нові умови і нові можливості. А парламентські

перегони мають допомогти цьому процесу. «Я очікую від виборів нової якості депутатського корпусу, політичної толерантності, серйозних і продуктивних дискусій про майбутнє нашої держави, наполегливої і плідної роботи», – сказав Віктор Янукович.

У цьому контексті глава держави привернув увагу до свого рішення щодо створення Конституційної асамблеї. «Я вважаю, що конституційний процес – надзвичайно відповідальне завдання для всіх нас. Скільки можна вирішувати долю країни, як кажуть, на нічних засіданнях? Скільки можна довіряти це питання лише окремим політичним лідерам? Вважаю, що робота над конституційними змінами – це насамперед справа фахівців, учених, громадянського суспільства і, безумовно, представників народу в парламенті», – заявив Президент України. Адже нам усім потрібен новий Суспільний договір, а не банальні нові правила політичної гри.

Завершуючи свій виступ, Президент нагадав, що у 2012 році Україна приймає європейський чемпіонат з футболу. «Це важлива і символічна подія, яка по-новому відкриє Україну Європі та всьому світові. Водночас ця подія ще раз переконує нас у невід'ємності України та європейського простору. Наш шлях до Євросоюзу – безальтернативний», – наголосив Віктор Янукович. Глава держави висловив переконання, що у 2012 році наша держава остаточно визначить правові умови економічної співпраці з міжнародними партнерами, основи створення зон вільної торгівлі з Європейським Союзом, з країнами СНД.

«Бути сучасними і рухатись наперед з часом, берегти гідність і повагу до кожного громадянина – ці орієнтири дозволять нам успішно пройти намічений шлях. Переконаний: у 2012 році ми станемо ще сильнішими!» – підсумував Віктор Янукович.

ОДИМ АБЗАЦОМ

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ЗУСТРІВСЯ З ГЛОВОЮ МЗС ПОЛЬЩІ

8 лютого Президент України Віктор Янукович та міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський обговорили широкий спектр питань двостороннього співробітництва. Йшлося зокрема про ефективну співпрацю наших держав у рамках підготовки та проведення фінальної частини Євро-2012, розвиток торговельно-економічної взаємодії. Президент наголосив на незмінності євроінтеграційного курсу України.

МИКОЛА АЗАРОВ: «У ПЕРІОД ХОЛОДІВ ГОЛОВНЕ – ДІЙТИ ДО КОЖНОГО ГРОМАДЯНИНА, ЯКИЙ ПОТРЕБУЄ ДОПОМОГИ»

Прем'єр-міністр України на засіданні уряду 8 лютого закликав усі відповідальні відомства ще більше мобілізуватися щодо захисту людей від морозів. «Усі, кому я доручав вирішення цієї проблеми, повинні ще більше мобілізуватися. Сьогодні ми ще раз послухаємо інформацію керівників МНС, МВС, МОЗу, МінЖКГ, Мінсоцполітики щодо реального стану справ і головне – які додаткові заходи захисту людей від морозів ви пропонуєте», – сказав Микола Азаров. Разом із цим прем'єр-міністр висловив вдячність тисячам українців, які сьогодні рятують знедолених співгромадян та допомагають дістатися до пунктів обігріву, а також співробітникам МНС, міліції, соціальної служби, лікарям.

ЗВІТУЮТЬ ЦИРКОВІ КОЛЕКТИВИ

8 лютого у Міністерстві культури України відбулося засідання комісії, на якій заслуховувалися підсумки роботи цирків, що входять до сфери управління Мінкультури. Представники циркових колективів регіонів України звітували за фінансово-планову діяльність 2011 року. Директор-художній керівник ДОНЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЦИРКУ Юрій Кукузенко зазначив: «Звісно, під час заслуховувань було сильне хвилювання. Але потім стало зрозуміло, що ніякого упередженого ставлення до керівників цирків немає в принципі. Просто відбувався конструктивний діалог. Головне – ми відчували, що міністерство намагається створити комфортні умови для роботи галузі. Нарешті ухвалений і почав працювати Закон «Про культуру», на який ми довго очікували. І, власне, ці звіти – той аудит стану закладів культури, який потрібно було зробити ще декілька років тому», а директор ЛЬВІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ЦИРКУ Роман ПРИШЛЯК сказав: «Раніше подібні заслуховування не проводилися. Головне те, що це – комплексне заслуховування по всім напрямкам діяльності: фінансовій, кадровій, юридичній, господарській. Відрадно те, що Мінкульт став більше цікавитися цирками для налагодження співпраці, і готує законопроект «Про циркову справу». Важливо, що цей законопроект буде обговорюватися у професійному середовищі. І я впевнений, що фахові зауваження діячів циркової галузі будуть враховані».

Микола Маценко

У PinchukArtCentre відкрилися відразу три «знакові» арт-проекти. Першу в Східній Європі власну виставку «Краса» – більше 60 картин і скульптур – представив британський художник Гарі Х'юм. Знаменитий фотограф-канадець Джефф Волл особисто презентував свою, також дебютну на теренах європейського сходу, експозицію «Фотографія: у світлі, чорна, кольорова, біла і темна», яка складається з 17 фоторобіт та 7 лайт-боксів. А також знайшов час прочитати лекцію для всіх охочих. І, нарешті, новим проектом «Неофольк» у рамках простору РАС-UA порадував наш Микола МАЦЕНКО

– Приїзд цих двох митців до України – це гарна нагода побачити справжнє концептуальне мистецтво. Перед нами цікава подорож, під час якої фотограф демонструє «заморожені моменти» у захопливих деталях, а художник створює новий простір, надаючи йому незвичних барв і форм, – говорить про виставки Волла і Х'юма генеральний директор PinchukArtCentre Екхард Шнайдер. Насправді ж, виставки (не кажучи вже про особистий приїзд) у столиці України двох найвідоміших західних митців сучасності можна вважати черговою перемогою «культурної дипломатії» Віктора Пінчука. І це, безперечно, зіграє на користь іміджеві нашої країни у світі. Особливо важливою презентація у Києві проєктів англійця з канадцем виглядає напередодні першої в історії вітчизняної бісенале – ARSENALE – 2012.

Гарі Х'юм прославився ще два десятиліття тому завдяки участі в легендарному русі Young British Artists. А свою художню практику він розпочав зі знаменитих «door paintings» («картини на дверях»), що представляли собою лікарняні двері в натуральну величину. Над ними художник працював

Краса і кахель

з 1980-х до 1993 року. «Це був дуже нелегкий час: через державну політику лікарні біднішали. І хоча національна медицина була безкоштовною, в газетах почали з'являтися рекламні об'яви, де зображувалася людина на муніципальному лікарняному ліжку в жахливих умовах, зі слоганом «Купи медичну страховку!»», – згадує в інтерв'ю ART Ukraine художник.

Утім, згодом Х'юм облишив «соціалку» і зайнявся дослідженням тем людського тіла, портрета, природи, птахів, квітів тощо. За допомогою глянцевої побутової фарби на алюмінієвих листах він створює прохолодні й гладкі кольорові поля з виразною поверхнею. В цілому, для творчості Х'юма характерний унікальний вибір матеріалів. Окрім того, художник зазвичай відштовхується від конкретного зображення, яке після закінчення тривалого процесу перетворює в абстрактну форму, «першоджерело» якої можна дослідити, хіба що, з назви роботи.

Виставка в PinchukArtCentre пропонує цілісний погляд на Гарі Х'юма як художника, який перебуває в напруженому силовому полі між красою і концептуальністю. У рамках експозиції об'єднані знакові роботи раннього періоду («Веселка», «Тривога і кін» тощо), а також нові картини і скульптури, зокрема, серія «Бікіні», які раніше ніде не експонувалися. «Якщо намагатися представити роботи цього проєкту за допомогою образу, мені на думку спадає фраза: "cool headed, warm hearted" (холодна голова, гаряче серце)», – зазначає сам художник. Про асоціативний характер картин Гарі (серед яких є присвячені американському президенту Бараку Обамі й німецькому канцлеру Ангелі Меркель) свідчать, зокрема, його особисті пояснення до побаченого. Наприклад:

– Серія називається «Тривога і кін», бо на цих картинах зображені лідери, армії. Але їм усім потрібен кін. Ось він – з великими ніздрями. Це алегорії, моє власне сприйняття історичних моментів.

Джефф Волл (Ванкувер, Канада) одним із перших почав розміщувати фото на підсвічених лайт-боксах. А в 2002 році був удостоєний премії Хасельблада (Hasselblad Award) – це аналог «Оскара» у галузі фотомистецтва. Свої світлини сам Волл, до речі, теж порівнює з кінематографом. «Все це я називаю кінематографією. От коли режисер знімає кіно, він виставляє людей, сцени, і все це стає серією кадрів. І неможливо ж сказати, що це

Джефф Волл

окремі кадри. І я подумав, що таку техніку можна використати й для фотографій», – каже він. Утім, якщо вірити Воллові, і увесь довколишній світ – це не театр, а саме «ожиле» кіно. Тобто, рухома фотографія: «Краса фотографії вкорінена у великому колажі, яким і є повсякденне життя. Тобто, це комбінація цілком конкретних і специфічних речей, що створюються ніким і кожним, все, що стає доступ-

Робота Гарі Х'юма

ним лише після того, як поєднується в картину» (з інтерв'ю Аріель Пелен, Phaidon, 1996 р.). Подібно до найвідоміших кінорежисерів світу, свій кадр знаменитий фотохудожник вибудовує довго та прискіпливо, і часто його надихають великі твори живопису, від Хокуся до Делакруа. Проте його «постановочні» знімки зазвичай не виключають спонтанності: своїх героїв Волл вважає за співавторів, тож, хоча дозволяє їм імпровізувати.

«Київська» експозиція «Фотографія: у світлі, чорна, кольорова, біла і темна» складається з 17 фото та 7 лайт-боксів. Відібрані для виставки самим автором, ці роботи у кожній залі вибудовують делікатний зв'язок між природою, предметами та молодими людьми на межі юності і зрілості. На виставці представлені такі знакові полотна, як «Гра у війну» (2007), а також лайт-бокси й нові кольорові фотографії, серед яких монументальна «Гурт і натовп» – одна з найбільших робіт художника.

– Це одна з моїх найяскравіших робіт, – пояснював під час прес-показу, а згодом і під час лекції в актовій залі КНУ ім. Тараса Шевченка, пан Волл. – На ній зображено виступ рок-гурту. На нього прийшло дуже мало людей.

Якщо ти музикант – ти очікуєш натовпу слухачів, визнання. А тут все інакше. Я хотів показати складність ситуації, коли ти не хочеш, але мусиш виходити на сцену.

«Джефф Волл – це творець полотна, який розповідає нам про багатство світу в захопливих деталях», – зазначає Генеральний директор PinchukArtCentre Екхард Шнайдер. І це – дійсно так. Адже, сенс «живописних» воллових фото справді розкривається у найменших деталях. Наприклад, молоді люди в «Ломбарді» взуті у демократичні кеди. А до кабінки ломбарду прямують так само звично, як до вдягальні у якомусь супермаркеті одягу...

Живописність і, водночас, концептуальність – якості, що поєднують «Неофольк» (46 робіт, створених спеціально для PinchukArtCentre) живого класика українського контемпарарі Миколи Маценка з проєктами двох західних художників. У рамках своєї експозиції художник представляє українську традицію, фольклор та історію за допомогою абстракції.

«Це єдиний проєкт у моєму житті, де лінія йде не від голови, а від сер-

ця. Це рефлексія про килим з мого дитинства. З одного боку, я зробив із цього вправу з кольорознавства, а з іншого – це дуже духовна, емоційна і єдина ірраціональна робота в моїй творчій діяльності», – каже художник.

Насамперед у «Неофольку» в очі впадає... сніжно-білий кахель, що ним декоровані стіни зали, відведеної під проєкт українського митця. «Орнаменти», тобто, 46 живописних варіацій одного й того ж національного візерунку в різних кольорах, містяться майже під стелею. Маценко розповідає, що створив «Неофольк», маючи на думці пошук українцями свого місця в Європі. (Це ЄС у художника асоціюється зі стерильно-білим кахлем!) Утім, критики Центру Пінчука вже встигли провести паралель між кахлем і... туалетом. Мовляв, так Маценко натякає на той факт, що українське мистецтво в арт-центрі на Басейній виставляється у маленькому приміщенні поряд із туалетом. Тьху на вас, негідники! Адже «WC» в арт-центрі Пінчука найбільше скидається на дзеркально-просторові експерименти Олафура Елліасона! Тож, до чого тут європейський кахель?..

Підготувала Алла ЧЕРДИНЦЕВА

Робота Миколи Маценка

Безсмертні і дракон

«І ось мені наснилося, що серце моє не болить. Воно – порцеляновий дзвоник в тонкому Китаї», – співав колись киянин, легендарний шансон'є епохи декадансу Олександр Вертинський. Сьогодні загадковою, казково-оманливою країною чарівних драконів і Небесного Імператора захоплюються у світі, а зокрема і в Києві, не менше, ніж за часів Срібного століття

На щастя, саме в нашій столиці, у Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, зберігається найкраща на теренах колишнього СРСР колекція класичного мистецтва Китаю. Частина її ліпших експонатів до травня можна оцінити на черговій тематичній виставці. Познакомитися цього разу пропонують із «Небожителами. Образами божеств у китайському класичному мистецтві. З фондів музею». Урочисте ж відкриття музейники влаштували з нагоди «східного» Нового Року.

Історія «китайської» колекції Музею Ханенків сама дуже схожа на чарівну казку. Нагадаємо: у Київ колекція потрапила завдяки волі Таїсії Жаспар. Ще 1918 року юна Таїсія з батьками-дворянами змушена була емігрувати з Сибіру, де народилася і жила, до Китаю. (Принаймні, там не було більшовиків!) Згодом у Пекіні вона вийшла заміж за французького дипломата Андре Жаспара. Чоловік захоплювався колекціонуванням китайської старовини, тож до Франції подружжя вивезло понад 350 оригінальних творів китайського класичного живопису XVI–XIX ст.

Під час Другої світової війни Жаспар став учасником Спротиву, героєм рідної Франції. Але втратив здоров'я і по закінченню війни помер. 1952 року його вдова, Таїсія Жаспар, частково продала, а частково подарувала їхнє родинне зібрання Музею Ханенків (тоді – Київський музей західного та східного мистецтва). Цей щедрий дар став одним із найзначніших надбань музею в радянський період та склав найбільшу в Україні колекцію китайського класичного живопису. З 1950-х років музей вивчає, реставрує та час від часу презентує публіці окремі частини зібрання родини Жаспар. А кілька

найцінніших сувоїв демонструються в постійній експозиції залу «Мистецтво Китаю».

Попередню «китайську» експозицію з колекції Жаспар у Національному музеї мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків було присвячено темі жінки та жіночності: на Терещенківській, 15–17, зокрема, шедеври художниць Тун Ші (близько 923–956), Гуань Даошен (1262–1319), Юнь Бін (1650–1735), чий імена увійшли до історії китайського мистецтва поруч з іменами найвидатніших майстрів-чоловіків. Головними ж героями цієї «новорічної» виставки (куратор – Марта Логвин, китаїст, науковий співробітник відділу Сходу НММХ, керівник проекту – Галина Біленко, завідувач відділу Сходу НММХ) стали чарівні істоти китайського фольклору: дракони – адже саме розпочався рік Чорного (Водяного) Дракона! І легендарні Безсмертні, тобто, даоси-небожителі. Як зазначає лаконічний прес-реліз, «цього року темою виставки, приуроченої до початку китайського Нового року, було обрано дивовижний світ Безсмертних, у якому в небесних палацах та серед диких гір бенкетують божества і феї, літають дракони, а землю мандрують святі різних релігій».

Вибрані живописні сувої, скульптура та зразки декоративно-ужиткового мистецтва демонструють унікальність китайської художньої традиції. Серед раритетів виставки – роботи видатних китайських художників, таких, зокрема як патріарх «дзеньського» живопису, автор портрету Лі Бо Лян Кай (бл. 1140 – бл. 1210; відомий як один із творців стилю монохромного (одноколірного) живопису тушшю, натхненний даоськими і чань-буддійськими ідеями), Тань Ін і навіть легендарний Чжу Да. Композиції поєднують у собі надзвичайну художню майстерність виконання та глибоку символіку благословення. Безцінні живописні сувої в експозиції доповнюють взірці ужиткового мистецтва Китаю з колекції старожитностей музею: розшиті драконами святкові халати чиновників, різьблені гребені, статуєтки. І навіть вирізьблені з дерева чарівні дракони.

До речі, про історію становлення цього «водяного» божества плодючості у Стародавньому Китаї під час відкриття «Небожителів» було прочитано справжню культурологічну лекцію. За однією з версій міфу, саме мудрі дракони подарували давнім китайцям писемність, видряпавши перші ієрогліфи на панцирах черепах... Утім, що б не казали про цих міфічних істот, а також про безсмертних Небожителів і просвітлених даосів (які інколи беруться полювати на драконів!) народні китайські перекази – не міфічним, а реальним дивом залишається наявність колекції Жаспар у Києві. Тож, дякувати Богові, відкривати красу стародавнього Китаю ми зможемо протягом наступних років не за репродукціями чи статтями з Інтернету.

Алла ЧЕРДИНЦЕВА

ПРИНАГІДНО

Чжу Да (1626-1705) за прізвиськом – «Бада Шаньжень» (людина з гори Бада) був нащадком імператорського роду. Дитинство його пройшло в провінції Цзянсі в атмосфері благополуччя і комфорту. Коли йому виповнилося 19 років, у країні почалася смута, викликана нашествиям маньчжурів.

У юності Чжу Да виявив неабиякі здібності, наділений почуттям гумору, він вдалим жартом привертав до себе увагу присутніх. Зі встановленням панування Цинів соціальне і матеріальне становище сім'ї різко змінилося, що викликало в душі молодого Чжу Да почуття смутку і протесту. Він написав на воротах свого будинку ієрогліф «німота» і став відмовлятися від мови у присутності відвідувачів, відповідаючи на запитання лише кивком голови або жестом. Так у мовчанні провів він понад десять років, а в 1644 покинув дім і поселився в монастирі біля Наньчана, де 1648 року прийняв постриг. У монастирі проповідував буддійське вчення, кількість його слухачів сягала ста чоловік. У 1672 Да покинув монастир, вів життя мандрівного ченця-художника. За переказами, у 54 роки порвав з чернечим життям і одружився. Про його життя складено безліч легенд.

Свого часу в Чжу Да траплялися напади раптового сміху або сліз, бувало, він починав дикий танок, виспівуючи на все горло – нервова напруга, що сковувала його, вимагала виходу. Але з віком він став спокійніший, більшу частину часу присвячував живопису й каліграфії. Свої роботи він підписував «людина з гори Бада», що в завуальованій формі означало його фамільний ієрогліф «Чжу». Іноді він вибудовував ієрогліфи так, що вони склалися в ідеограму «сміх» або «плач». У такий спосіб, він виражав свій душевний стан, коли не знаєш, що краще: плакати чи сміятися. Цікаво, що одна з його печатей при уважному розгляді являла собою дату 19 число 3-го місяця: того дня на горі Мейшань у Пекіні повісився останній мінський імператор.

З-під пензля Чжу Да вийшло чимало картин на теми «квіти і птахи», «гори і води». Стиль його вирізняється лаконізмом, що, втім, не заважало авторові передавати глибокий зміст. Для тварин, птахів і риб на його картинах характерний явно невдоволений вираз, що передусім передається вимовністю очей. Однією з відомих картин художника є сувій «Квіти на річці» (Тяньцзинський музей).

На честь Чжу Да названий кратер на Меркурії.

Подорож до Землі Франца Йозефа

У Колонному залі імені Миколи Лисенка 3 лютого за підтримки Австрійського культурного форуму відбувся концерт симфонічного оркестру Національної філармонії на чолі з його головним диригентом Миколою Дядюрою, присвячений 280-річчю від дня народження Франца Йозефа ГАЙДНА

На початку імпрези з вітальним словом виступив директор Австрійського культурного форуму міністр-посланник доктор Якуб Форст-Баттаглія. У залі також був присутній Посол Австрійської республіки в Україні Вольф-Дітріх Хайм.

Це – перший з шести концертів абонементу «Симфонічний вимір», який у цьому сезоні пройде під знаком творчості видатного австрійського композитора. У циклі концертів, по-перше, озвучать дев'ять гайднівських симфоній різного часу написання: найбільш ранній опус – Симфонія № 53 («Величава») належить до середнього періоду творчості композитора, найбільш пізній – Симфонія № 103 («3 ударами литавр») – до останніх симфоній митця, відомих як «Лондонські». По-друге, будуть виконані чотири його інструментальні концерти – фортепіанний, віолончельний, а також концерти для труби і органа. По-третє, окрім гайднівських творів до програм циклу включені твори інших авторів віденському класикові – це Варіації на тему Гайдна для віолончелі з оркестром Едісона Денісова і «Земля Франца Йозефа» Олександра Щетинського.

Диригент Микола Дядюра

Традиція написання варіацій на гайднівські теми та інших форм по-перше є досить давньою, – найперший опус, здається, створив іще Луїджі Керубіні у 1805 році, коли почув хибну звістку про смерть великого австрійця. Слідом за ним з'явився не один десяток творів-посвят, найвідоміші серед яких належать Йоганнесу Брамсу, Морісу Равелю, Альфреду Шнітке та Едісону Денісову. Така увага до класика цілком природна: Гайдн був напрощуд винахідливим композитором, котрий, попри те, що придумав форму класичної симфонії та квартету, робив маленькі творчі відкриття у кожному новому опусі. Для митців наступних століть ці композиції стали справжнім джерелом натхнення, з якого можна черпати ідеї, актуальні у будь-яку епоху.

Шана талантові Гайдна – новий твір нашого співвітчизника Олександра Щетинського. Його прем'єру можна вважати центральною подією концерту-відкриття циклу. Засновуючись на матеріалі першої частини Сонати № 49 для клавіру Йозефа Гайдна, український композитор створив вісімнадцятихвилинний опус, у якому оригінальний текст сонати в оркестровій транскрипції переривається розгорнутими фрагментами, написаними у принципово іншій стилістиці. Усі ці вкраплення поєднані з гайднівським тематизмом дуже органічно і є ніби подорожами крізь час і простір, що показують, яке життя в подальшому отримали творчі ідеї «батька квартету і симфонії». До музики Гайдна український композитор ставить з неабияким пієтетом, трактуючи

власні інклюзії лише як своєрідні коментарі й зберігаючи первісну форму оригіналу. Такий підхід диктує і способи роботи з матеріалом: переважно це розробковий у діапазоні від старовинних поліфонічних прийомів до сучасних композиторських технік.

Винахідливість Олександра Щетинського цілком відповідає мистецькому духові самого Гайдна, котрий кожен новий твір сприймав, як чергову партію інтелектуальної «гри в бісер». Дві його симфонії, які також прозвучали у концерті, підтверджують цю тезу. Симфонії № 92 («Оксфордська») і № 101 («Годинник») сповнені оригінальних композиційних рішень при збереженні чистоти стилю. У виконанні першої з них Микола Дядюра підкреслив заслплююче блискучий характер музичної тканини, водночас урочистий і грайливий. Звертаючись до іншої, особливу увагу приділив її популярній другій частині, яка нагадує звук годинника (за що, власне, і отримала від слухачів цю назву), – в інтерпретації оркестру Національної філармонії вона набула неповторного кокетливого шарму.

Обидві симфонії були відтворені музикантами підкреслено відповідально – відчувалася майстерність, гарна підготовка оркестрантів. А суцільно з новим опусом маестро Щетинського пішло цим творам тільки на користь: вони прозвучали неймовірно молодо, свіжо і енергійно, що так до лиця творчості Гайдна.

Любов МОРОЗОВА
Music-review Ukraine
Фото Сергія ПІПІЄВА

Молоді саратовські таланти у Києві

Скарбничка Національної музичної академії України імені Петра Чайковського поповнилася договором про творчу співпрацю із Саратовською державною консерваторією імені Леоніда СОБІНОВА

Саратовська державна консерваторія має давні традиції. Її було відкрито за рік до київської – 21 жовтня 1912-го. Нині в консерваторії функціонують вісімнадцять кафедр, театральний інститут, факультет середньої освіти, а також такі творчі колективи, як академічний і народний хори, симфонічний, камерний і духовий оркестри, оркестр народних інструментів.

Практично відсутній зв'язок між українською і російською академічними культурами за останні двадцять років в галузі вивчення сучасної композиторської творчості, традицій виконавства і тенденцій у театральному мистецтві спонукали ректорів консерваторій – народного артиста України, доктора мистецтвознавства, професора Володимира Рожка і народного артиста Російської Федерації, професора Льва Шугома – підписати договір про співдружність між НМАУ імені Петра Чайковського і СДК імені Леоніда Собінова. Відтепер стане можливим науковий і творчий обмін на рівні рецензування й опонування дисертацій, проведення майстер-класів, гостьових курсів і семінарів, наукових

конференцій, підготовка спільних публікацій тощо.

Своєрідним закріпленням договору став гранд-концерт, що відбувся у Великому залі НМАУ за участі саратовських гостей. Прозвучали твори зарубіжних, російських і українських композиторів – Йозефа Гайдна, Йоганна Штрауса, Фридерика Шопена, Сергія Рахманінова, Джакомо Пуччіні, Дмитра Шостаковича, Рейнгольда Глієра, Ігоря Шамо та інших.

Саратовська фортепіанна, баянна, вокальна школи і школа гри на трубі вразили своєю досконалістю. Молоді виконавці захопили публіку емоційною відкритістю і водночас зібраністю, легкістю відтворення доволі складних композицій, увагою до кожної деталі... Подарунком для слухачів стала українська народна пісня «Ти до мене не ходи», котру заспівала студентка V курсу кафедри академічного співу СДК імені Леоніда Собінова Герензел Мачакова (клас професора А. Тарасової). Справжньою родзинкою вечора виявилось відкриття нового імені у мистецтві фортепіанної гри – Володимира Левицького (клас доцента Л. Ангерта),

Лев Шугом і Володимир Рожок (у центрі) підписують договір про співпрацю

студента всього лише I курсу консерваторії. У його бездоганному виконанні прозвучала Мазурка cis-moll, op. 50, № 3 Фридерика Шопена.

Київська академічна школа була представлена більш широко. Ректор НМАУ запросив до участі у концерті солістку Національної опери України Зою Рожок (сопрано), солістку Оперної студії Мирославу Гаврилюк (мецсо-сопрано), народного артиста України Романа Гриньківа (бандура), студентів академії Олександра Кіреєва (баритон), Романа Фотуйму (саксофон), а також виконавські колективи – квартет

народних інструментів «Лабіринт», ансамбль духових інструментів (керівник – Валерій Посвалюк), оркестр баяністів-акордеоністів (художній керівник і диригент – Володимир Дейнега) та оркестр Оперної студії (диригент – Сергій Голубничий).

Сподіваємося, що у недалекому майбутньому ми зможемо відкрити багато нових молодих талантів, як у Києві, так і в Саратові. А творчому танцю двох вишів побажаємо цікавих і успішних проектів.

Ольга ГУРКОВА

Мозамбік і українці

Мозамбік, Південно-Африканська Республіка та Свaziленд. Розповідь про ці три країни розпочав засідання Київського клубу мандрівників «Тут і там» Дмитро Яцюк. Проживаючи в Мозамбіку вже 19 років, Дмитро не за чутками знає, що являє собою загадкове Лімпопо, відоме більшості радянських дітей завдяки «Айболиту». Як потрапити в цю далеку країну? Що робити туристу на півдні Африки? Що споріднює Мозамбік з Україною? Про все це захоплено розповідає Дмитро ЯЦЮК

Свято Умхланга

ПРОКУРОР ІЗ РОДУ ПАВЛА ТИЧИНИ

Українка Людмила Макасселе (Словохотова), мама Дмитра Яцюка, вже чверть століття живе в Мозамбіку. Сьогодні вона прокурор Республіки головної категорії й виносить вирок іменем Республіки Мозамбік. Свого часу вона закінчила факультет права Київського університету імені Тараса Шевченка, закохалася в африканського студента, залишила Київ і поїхала на Чорний континент. Два її сини з України помандрували на проживання до мами. Іноді Людмила роздумує над тим, що колись неодмінно збереться в подорож, бо вже забула, що таке холодна зима й осінь із затяжними дощами. Мріє поїхати в засніжені Карпати. Людмила – двоюрідна онука Павла Тичини. Тобто, мамина мама Неоніла Йосипівна Гурська була двоюрідною сестрою Павла Григоровича.

ДМИТРО, КАНДИДА І КАРПАТИ...

Дмитро займається туризмом та туристичним менеджментом, викладає в місцевому інституті, минулого року одружився на португалці Марії-Кандіди. Цього року збулися бажання Дмитра та Кандіди – Новий рік та Різдво вони зустрічали в Україні. Природа, музеї, зустрічі з цікавими людьми... Все це пощастило побачити на власні очі, сфотографувати, записати.

Кандіда уважно дослуховувалася до мови, українських пісень. Її дивували й зачаровували колядки, щедрівки,

із задоволенням ліпила вареники та пампухи в українських друзів Дмитра, успішно вимовляла: «дякую», «вітаю», «добрий вечір», «добрий день». До Мозамбіку кожен із подружжя повіз по дві вишиванки, для друзів сувеніри: підкови з дерева, львівський шоколад. Для мами Дмитро набрав валізу книжок.

ЩО ЧЕКАЄ УКРАЇНЦЯ В МОЗАМБІКУ

Вперше про Україну Дмитро повідомив у Мозамбіку 24 серпня 2006 року. Влаштував святковий вечір до 15-річчя незалежності. Всього українців у країні приблизно чотири сотні. Серед них 100–120 змішаних сімей, серед яких у парі хтось українець.

Мозамбік – південний схід Африки, омивається Індійським океаном. Населення – 19 мільйонів. Столиця й головне місто – Мапуту, офіційна мова – португальська. Між Мапуту та Києвом – 8500 кілометрів. Переліт в обидва кінці обійдеться приблизно в 1500 доларів. Дмитро радить туристам обережно ходити з мобільними телефонами, золотими прикрасами, відеокамерами та фотоапаратами. Місцева грошова одиниця називається «метикал».

Особисто Дмитро радить українцям відвідати архіпелаг Кірімбаш. Він складається з 18 островів. Неперевершений і найзнаменитіший на землі природний заповідник Крюгер-парк. А ще

варто завітати до найменшої країни Південної півкулі – королівство Свaziленд. Туди варто їхати вже заради дивовижного свята – Умхланга.

УМХЛАНГА, АБО ВСЕ МОЖУТЬ КОРОЛІ

Умхланга – це танець очеретини, який відбувається в кінці серпня – на початку вересня. Церемонія триває кілька днів, у цей час десятки тисяч напіводягнених свaziлендських дівчат (а їх збирається від 50 до 70 тисяч!) танцюють перед королем, а той обирає серед них нову дружину. Два дні дівчата танцюють, на третій ідуть в зарості очерету, зрізають снопики по 10–20 очеретин і на четвертий день ідуть до королеви-матері. А вже п'ятий день – день вибору нареченої. Минулого року король не обрав наречену. Обмежився тим, що нині в нього 14 дружин та 23 дитини. Кожна дружина живе в окремому палаці, має БМВ, їздить на шопінг до Європи.

– Мозамбікці – народ привітний, – додає Дмитро. – Раджу ще піднятися на Столову гору, яка справді нагадує стіл, побродити поміж хмар, насолоджуючись краєвидами.

На моє запитання: «Що допомагає не забувати мову?» – Дмитро відповідає так: «Набагато важче забути, ніж пам'ятати».

Людмила ЧЕЧЕЛЬ

«АН-НАШІЇД АЛЬ-ВАТАНІ АЛЬ-ЛЮБНАНІ» ТА «ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА!»

Як відомо, однією із зовнішніх сторін суверенітету України є визнання її іншими суб'єктами міжнародного співтовариства. І тут уже наш уряд має, ясна річ, проводити якомога ефективнішу цілеспрямовану політику шляхом налагодження взаємовигідних плідних стосунків з рештою держав світу

Одним не менш переконливим доказом істинності вищевказаного судження став певно-таки незабутній для багатьох Вечір українсько-ліванської дружби, який відбувся 3 лютого в Республіканському планетарії. У ньому, окрім вищих дипломатичних осіб братньої нам держави, взяли також участь студенти педуніверситету ім. Драгоманова та група старшокласників-арабістів зі столичної гімназії східних мов № 1.

За усталеною вже традицією урочисте дійство було відкрито щирим задушевним виконанням усіма присутніми Національних гімнів Лівану та Україні. Відтак студентка IV курсу Інституту міжнародних відносин Ірина Аркан розповіла численним гостям про найвизначніші історичні пам'ятки та деякі нинішні реалії репрезентованої тут близькосхідної держави. Ну й відразу ж по завершенні цього коротенького ознайомчого екскурсу до слова було

запрошено Надзвичайного і Повноважного посла Лівану в Україні Юсефа Садаку. Враховуючи вікові інтереси аудиторії, пан посол у своїй промові вирішив головним чином зупинитися на таких актуальних аспектах, як освіта, охорона здоров'я та узвичаєна (ба навіть офіційно тут узаконена) релігійна толерантність.

Потім була тематична вікторина, переможцями якої, а відтак і володарями арабських орнаментальних витворів мистецтва, стали вихідці з Лівану, що зараз навчаються у ГСМ № 1, – чотирнадцятирічні Низар Бандар та Мішель Сайкалі; молодий аспірант-«драгомановець» Ярослав Ковальчук, а також – не приховуватиму, їй-богу, радощів – і сам автор цих рядків. Ну й, як годиться, «на закуску» – перегляд кількох документальних фільмів та музичних слайд-шоу з найяскравішими й надзвичайно привабливими для туристів тамтешніми краєвидами.

Загалом же, саме після відвідання цього пам'ятного для мене вечора я, здається, таки зрозумів: навіть попри те, що кожна нація говорить власною мовою, десь у Всесвіті має напевно існувати й воістину універсальний спосіб спілкування між усіма живими істотами.

Сергій КРАСЮК

НОВИНИ

КРАЯЛИ СЕРЦЕ МЕЛОДІЇ ІНКВІ

У столиці України нещодавно завершився Тиждень болівійської освіти, науки і культури, присвячений 20-річчю офіційного взаємовизнання наших держав.

Як відомо, Болівія першою з-поміж своїх латиноамериканських сусідів визнала незалежність України – і причому сталася ця знаменна для історії подія рівно два десятиліття тому – 5 грудня 1991 року. Суто для порівняння: другою в цьому переліку значиться Аргентина, третьою – Куба.

Початок же реальної розбудови договірної-правової бази у двосторонніх відносинах було покладено в 1999 р. підписанням Протоколу про встановлення механізму консультацій між обома відповідними міністерствами. І, до речі, саме відтоді в м. Ла-Пас почало діяти Почесне консульство України, а трохи пізніше, у свою чергу, гостинно відчинило свої двері й Генеральне консульство Болівії в Києві.

Тим часом, наступним дієвим кроком стала участь посланців нашого дипломатичного корпусу в святковій церемонії інавгурації тодішнього Президента Болівії Гонсало Санчеса де Лосади, у ході якої була підтверджена зацікавленість обох сторін щодо поглиблення міждержавного співробітництва у нафтогазовому секторі, в енергетиці, а також у галузях освіти та оборони. А 29 жовтня 2004 р. відбувся візит до Києва заступника міністра закордонних справ Болівії Х. Гамусіо. Крім того, обидві наші держави досить плідно взаємодіють і на міжнародній арені.

Налагоджуються гуманітарні контакти у сфері археології, педагогіки, туризму тощо.

Про досягнуте й наболіле охоче поділився із представниками вітчизняних мас-медіа Генеральний консул Болівії на ювілейній пресконференції.

Що ж стосується решти культурно-мистецьких заходів Тижня, то чи не найвищу, либонь, активність проявили тут зі свого боку викладачі КНУ імені Тараса Шевченка та Головної астрономічної обсерваторії. Звучала, ясна річ, і жива музика – в емоційно-імпрізованому виконанні заокеанського флейтиста Хосе Фернандеса та нашої не менш, до речі, популярної серед молоді іспаномовної групи «Руморес Бенд». А серед танцюристів запальної «латини» особливо відзначилися майбутні авіатори. Щоправда, це, можливо, пов'язано з тим, що саме студентський клуб НАУ «Містерія» люб'язно й цілком безоплатно погодився надати свої площі для проведення кількох вищевказаних фестивалейних акцій.

Едуард ЩУР

НОВИНИ

СЛІДАМИ МАНДРІВНОГО ФІЛОСОФА

«Людина на всі часи» – так названо виставку, присвячену Г. Сковороді, що проходить в галереї мистецтв ім. О. Замостян Національного університету «Києво-Могилянська академія». Тут представлено чимало живописних, скульптурних і графічних творів, приурочених до 290-річчя від дня народження славетного просвітителя-гуманіста і мандрівного філософа. Вони натхненно створені майстрами ще влітку 2010-го під час всеукраїнського пленеру на батьківщині Г. Сковороди – у Чорнухинському районі Полтавщини.

ВИСТАВКА ІКОН ОЛЕКСАНДРА ОХАПКІНА

До 14 лютого в арт-холі «Кайрос» Ольги Богомолець (м. Київ, вул. Інститутська 22/7) проходить персональна виставка іконотворця Олександра Охупкіна «Домашні ікони», що приурочена до 50-літнього ювілею художника.

На два тижні арт-хол перетвориться на територію, пронизану святістю, з особливою тишею, де розглядаючи роботи автора, можна відчувати як сповільнюється плін часу.

Мистецтвознавці називають творчість Олександра Охупкіна «релігійною поезією у фарбах». На думку професора історії мистецтва Київської духовної академії Дмитра Степовика, художник «не хоче просто наслідувати давні ікони, хоч і не бажає радикально віддалятися від традиції, закладеної ще в Римській та Візантійській імперіях. У своїх творах прагне знайти золоту середину – між традицією та його власною філософською налаштованістю щодо ікони як одного з феноменів сприйняття Бога і Його святих через бачення».

Про живопис Олександра Охупкіна можна сказати, що у полотнах утілена його мрія про Україну. Не хворобливу, безбожну, а в якій щирість людей і взаємна турбота долають усякий розбрат та відчуження, несуть порозуміння.

У МИКОЛАЄВІ З'ЯВИТЬСЯ СВІЙ «МИСТЕЦЬКИЙ АРСЕНАЛ»

У Миколаєві презентовано проект експозиції міського краєзнавчого музею на базі «Старофлотських казарм» – пам'ятки архітектури національного значення. Його створено до 180-річчя Старофлотських казарм. 1999-го ці казарми із прилеглою територією були передані обласному краєзнавчому музеєві. Тепер їм дали нове життя як історичному комплексу. Вже закінчено основні роботи з реконструкції будівлі. Реалізувати проект планують у найкоротші терміни – до 1 лютого краєзнавчий музей переїде до площ Старофлотських казарм. Першого травня мають повністю підготувати експозицію, а до 1 вересня – 75-річчя Миколаївської області – роботи планують завершити.

На Слобожанщині відроджується гончарство

Кажуть, не святі горшки ліплять. Утім, ця справа доволі нелегка і потребує неабиякого хисту, вміння і таланту

Донедавна слобожанські гончарі славилися на всю Україну, а глиняні вироби Федора Гнідога з Валок Харківської області особливо цінувалися вітчизняними фахівцями і знаходилися у приватних колекціях за кордоном. У повоєнні роки в цьому райцентрі одна з вулиць була заселена лише гончарями. Місцева глина славилася кольором, пластичністю і конкурувала з опішнянською та слов'янською. Районний промкомбінат мав горно для випалювання глечиків та мисок, які свого часу виготовляли тут сам Федір Гнідий, а потім його учні Борис Цибульник, Дмитро Наріжний, Зоя Грунь. Валківська кераміка мала широку популярність, як і опішнянська.

Занепад гончарства на Слобожанщині в 70-90-х роках минулого століття був викликаний об'єктивними причинами. Зокрема, розвитком керамічної промисловості й переходом на такі заводи майстрів-одинаків, відтоком робочих рук з кустарного промислу в інші галузі народного господарства, насильницькими методами кооперації та непосильними податками. Крім того дедалі зменшувалася купівельна спроможність населення. Фінансово-економічна криза початку 90-х змусила багатьох майстрів закрити своє виробництво.

Підтвердження тому доля відомого майстра-кераміста Петра Мося, котрий упродовж двадцяти п'яти років працював головним художником на Харківському керамічному заводі. Підприємство репродукувалося, змінився його власник, і автор багатьох відомих рельєфних пластів, монументально-декоративних панно, паркових скульптур вимушений «вживати самотужки».

Така доля спіткала і майстрів Бундянського фаянсового заводу після банкрутства цього підприємства.

Сьогодні ім'я корифея валківського гончарства Федора Гнідога згадується в контексті відродження на Харківщині цього традиційного народного промислу.

У Валках влада розпочала із впровадження в місцевій дитячій школі мистецтв предмету гончарства. Протягом шести років десятки дітей опановують тут ази цього цікавого ремесла.

– Починали, як то кажуть, «з чистого аркуша», – розповідає директор школи Олександр Ковальов. – Самі ремонтували виділене приміщення, купували піч для обпалювання виробів і гончарне коло, розробляли навчальну програму... Сьогодні бажаючих опанувати таємниці цього виду ремесла чимало.

Олександр Миколайович теж починав у промкомбінаті. Тепер немає ні промкомбінату, ні горна, ні лінії для приготування глини. «Валківський стиль» зберігається лише завдяки усним переповідкам. Ніде не описано, як саме навчати майстерності слобожанського гончарства, які його

Навчальний клас

особливості, чим воно відрізняється від інших виробів, виготовлених в Україні.

Це тільки здається, що достатньо взяти шматок глини, і можна виліпити що завгодно. Розказують, що споконвіку глиняні вироби майстри Слобожанщини виготовляли трьома основними способами: гончаруванням (це посуд), ліпленням (іграшки), формуванням у спеціальних формах (цегла, кахлі, черепиця). Найбільш поширеними видами гончарних виробів на території Слобідської України були глечики, молочники, макітри, горщики, банки, римночки, миски, кухлі, друшляки, кришки.

І щоб усе це донести учням потрібні не тільки досконале знання справи, а й неабиякий педагогічний хист. Діти дуже чутливі до фальші.

– Тут дилема така: або педагог зумів прищепити любов до гончарства, і учні потім залюбки ліплять іграшки з глини, або їм це не до вподоби, і вони йдуть геть, – говорить завідувач художнім відділом дитячої школи мистецтв Ольга Тимошенко – недавня випускниця класу Олександра Ковальова.

Щороку на відділення гончарства у школі повний набір. Це чи не найкраще свідчення того, що загальними зусиллями влади і майстрів секрети народного промислу успішно передаються нащадкам. І не тільки у стінах цієї школи. Дмитро Наріжний удома виготовляє казкові персонажі, фігурки наших

Олександр Ковальов

пращурів – чумаків, козаків-красенів, працьовитих селян. У селі Шарівка Валківського району відкрита для всіх бажаючих садиба гончара Бориса Цибульника. Кожен із умільців проводить майстер-класи, бере участь у багатьох виставках як в Україні, так і за кордоном. Лише торік валківських гончарів відвідали близько 700 охочих опанувати таємниці «гончарного кола».

Широко відзначався ювілей Федора Гнідога – 100-річчя від дня народження. На будинку, де жив майстер, відкрили меморіальну дошку.

І хоча сьогодні не йдеться про «влицю гончарів у Валках», охочих займатися цим ремеслом дедалі більше. Можливо колись це й станеться.

Інший районний центр Ізюм теж славився умільцями гончарної справи. Археологічні розкопки цієї місцевості підтвердили, що виробництвом глиняного посуду тут займалися ще у III–V століттях. На жаль, сьогодні на Ізюмщині не лишилося майстрів, котрі знали б секрети виготовлення ізюмської кераміки. Зате знайшлися охочі, що допомагають бажаючим опанувати таку справу. Людмила Симбурова організувала в одному з наданих райдержадміністрацією приміщень студію гончарства. Самотужки вивчивши спеціальну наукову літературу, вона залюбки навчає ізюмчан азам гончарної справи. Безплатно, лише на ентузіазмі, у свій вільний час.

У Київському районі Харкова працює клуб «Дружба». Любов до гончарної справи, бажання зберегти народні ремесла спонукала Олега Колонтаєвського створити тут гурток однодумців, яким цікаві традиції слобожанського гончарства.

Нині з'явилася цілковита впевненість, що гончарство на Харківщині таки відродиться. Управління культури навіть організувало туристичний маршрут для зацікавлених ознайомитися із цим традиційним народним промислом.

Володимир СУБОТА,
власкор «Культури і життя»
Харківська область
Фото автора

Полотняний літопис

2 лютого в Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара» відкрилася виставка «Традиційне народне вбрання Західного Полісся»

«Полотняним літописом» назвала експозицію збирач народного одягу Олена Скрипка. Влучно, бо це справжнє поліське вбрання середини XIX – початку XX століть, зі скринь. Тепер ці повні строї та окремі деталі костюмів у колекціях студентів Київських національних університетів: культури і мистецтв – Ігоря Перевертнюка та імені Тараса Шевченка – Володимира Щибря. За період із 2007 до 2011 року у зазначеному регіоні хлопці здійснили біля 30-ти науково-дослідних розвідок!

З інтересом відвідувачі розглядають сорочки, фартухи, намітки, хустки, крайки, свити та спідничі літники. Здебільшого із доморобних тканин, вони відрізняються серед одягу інших регіонів своєрідним колоритом із переважанням червоного та білого кольорів. Коментарі фахівців дають всебічне уявлення про народну ношу колишньої Степанської волості Рівненського повіту Волинської губернії, а

в наші дні – сіл, що належать до частини Сарненського та Володимирецького районів Рівненської області.

«Це святковий одяг, характерний приблизно для 10–15 сіл цієї місцевості, – каже Ігор Перевертнюк. – Серед них Ромейки, Городець, Сварині, Корост, Мале Вербче та Бутейки. Від вбрання інших регіонів він відрізняється орнаментациєю. Ось сорочка, вишита “в мухи”, з елементами, схожими на цих комах, а на цій є фрагменти “подзьоби” та “поверхняки”. В ходу були хрестики, вирізування з настилуванням, штапівка, ретязь, верхоплут та інші техніки вишивання.

Представлені намітки, найдавніші жіночі слов'янські головні убори рушникового типу, та червоні хустки (вибійка, але мануфактура московська)».

Намітки – раритет, бо в Україні їх перестали носити на початку XX століття. На Поліссі збереглися, бо в поминальних обрядах ними накривали покійника та спускали труни.

Ігор Перевертнюк за допомогою моделі Ганни Кошманенко показав вміння вив'язати намітку, а

Володимир Щибря, співробітниця музею Олександра Сторчак та Ігор Перевертнюк

Володимир Щибря – як зав'язати хустку. Натільний одяг, фартухи, хустки та намітки – з льону. Особливість у тому, що на Поліссі майже все доморобне, на відміну від Полтавщини, Слобожанщини чи Київщини, де чимало ноші було із фабричного матеріалу.

Основні компоненти жіночого костюма: сорочка, літник (спідниця із вовняних домопрядених ниток) та фартух із двох полотнищ. Мав родзинку у XIX столітті і чоловічий костюм – бачимо прикрашені мережками плечі сорочок.

Юрій Мельничук, заступник директора Центру «Музей Івана Гончара», каже: «Полісся дає праслов'янські зразки вбрання, де не випадково поєднуються червона вишивка із білим полотном. На мою думку, в районі лісів, озер і боліт зі стоячою енергетикою цей колір активізує.

Вишиття занизуванням, заволіканням, переволіканням, затуванням імітує перебірне ткання. Візерунки, виконані на верстаті, повторюються, проте вишиття дозволяє їх удосконалити: зробити розкидані елементи, як оці сонечка – “подзьоби” між суцільними смужками – “поверхняками”. Ця виставка інформативна, тому варто зробити каталог».

Світлана СОКОЛОВА
Фото Романа РАТУШНОГО

Співробітниця музею Наталія Радченко: «Хлопці провели грандіозну роботу!»

Надія Прекрасна оволодіває технікою ткання

Ігор Перевертнюк та художник-модельєр Людмила Сівцева-Климук вив'язують намітку співробітниці музею Ганні Кошманенко

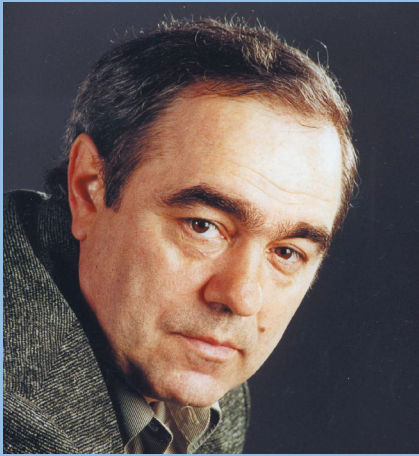

Народна ноша та знаряддя для прядіння – прядка, гребінь і днице

НОВИНИ

ЮВІЛЕЙНА ВИСТАВА
ФРАНКІВЦІВ

Звичайно, будь-який попит на виставу не можна розглядати як критерій її художніх цінностей. Однак, окремі вистави десятиліттями «живуть» на кону, а інші припиняють існування після десятого чи двадцятого показу. Заслужений діяч мистецтв України, режисер Національного театру імені І. Франка Петро Ільченко вважає, що все залежить від коду, закладеного в драматургії. Очевидно, і від способів та вміння його розшифрувати. Втілена

Режисер – постановник Петро Ільченко

ним постановка «Мартина Борулі» І. Карпенка-Карого вже одинадцять сезонів іде на франківській сцені. У лютому її зіграли у сотий раз.

Розповідає Петро Ільченко: «Класика – це золотий фонд культурного надбання суспільства. У цьому сенсі українську драматургію під кутом режисури варто розглядати у двох вимірах – уперед до класики, або ж – назад. У першому акцентується на тому, що є суголосне часові від моменту написання твору, у другому – побутово-історичне пізнання. Все залежить від уміння постановника майстерно відшукати відповідні точки впливу на аудиторію. Класична драматургія випереджає час, у ній завжди є місце для нових інтерпретацій. Навіть попри новітні технології класика продукує ті загальнолюдські цінності, що хвилюватимуть вічно. Як зауважував Георгій Товстоногов, при втіленні будь-якої п'єси, а зокрема і класики, режисер насамперед має обґрунтувати, як сюжет впливає на нього, акторів і глядачів. Це все складові вистави. Ми неодноразово грали «Мартина Борулі» на гастролях у Севастополі. Гостре для цього регіону мовне питання жодного разу не поставало, сприймали виставу надзвичайно захоплено».

За тривалий час показу відбулися зміни в акторському складі, однак іти з вистави ніхто не хоче, а приходять – залюбки. В акторів-франківців є бажання, навіть творчий азарт та досвід філософського відтворення її на сцені. У виставі зайняті: народні артисти України Володимир Коляда та Олег Шаварський, заслужені артисти Тамара Горчинська та Зінаїда Цесаренко, Наталя Ярошенко, Назар Задніпровський, Анатолій Гнатюк та інші. Час все змінює, та класичний репертуар – місточок для усвідомлення цінностей сьогодення і минулого.

Наталя ПОТУШНЯК

Таке звичайне театральне диво

Творчий стан будь-якого театру можна оцінювати за спільними критеріями: художнє керівництво, репертуар, трупа, високі звання, перемоги на мистецьких форумах, гастрольні поїздки, ба навіть технічне оснащення. Та не менш переконливим фактором успішності є наявність глядача в залі

У Донецькому національному академічному українському музично-драматичному театрі пишаються своїм статусом одного з найвідвідуваніших театрів країни і з любов'ю ставляться до глядачів. Художній керівник театру, заслужений працівник культури України, лауреат Національної премії України імені Т. Шевченка Марко Бровун любить зауважувати, що аудиторія голосує за театральний продукт «ногами та гривнею». І вже багато років результати цього голосування є більш, ніж приємними для першого і єдиного національного серед музично-драматичних театрів країни. А останній рік приємно подивував навіть звиклих до повних залів акторів – середній показник за відвідуванням склав 95%. «Випадок», – скажуть одні, «диво», – не повірять інші. Досвідчений художній керівник пояснює так – просто закономірні наслідки добре спланованої роботи».

Під час останньої прес-конференції, присвяченої підсумкам роботи за рік та відкриттю в приміщенні театру п'ятого сценічного майданчика, Марко Бровун поділився таємницями такого успіху: «Донецьк, стосовно театального життя – місто неоднозначне. Наші потенційні глядачі – люди різного віку, різних статків, із різною освітою, світоглядом, а відповідно – і різними художніми вподобаннями. Тому намагаємося представити якомога ширший спектр театальної продукції». На підтвердження своїх слів керманіч театру перелічив 10 прем'єрних вистав театру, серед яких постановки різних жанрів, форм та складності: рок-легенда «Опалені коханням» за п'єсою С. Шальтьяніса та Л. Яцинявічуса «Казка про Моніку», яка об'єднала метафоричну форму, філософський зміст та музику відомих рок-гуртів. Вистава користується шаленим попитом серед молоді; а вже наступна комедія

Сцена з вистави «Леонардо. Любов, якої не було»

«Дамський майстер» Ж. Фейдо повернула на сцену донецьких митців призабутий жанр водевілю. Після масштабного мюзиклу «Леонардо. Любов, якої не було» К. Брейтбурга і Є. Муравйова театр поставив яскраву та навіть дещо філософську казку «Звичайне диво» Є. Шварца. А ще ліричний спектакль «Жіночий клуб» А. Менцелла. А на завершення року було втілено ексцентричну комедію «Мою дружину звуть Моріс» Р. Шарта та для найменших глядачів казку «Котигорошко».

На Малій сцені актор театру Ігор Рибчинський успішно дебютував як режисер двома виставами: «Виходили бабки заміж» Ф. Булякова та «Саме там, саме тоді» Б. Слейда. Обидві постановки примушують численних глядачів водночас сміятися і плакати, та головне – співчувати й думати. «Театральна вітальня», що відкрита позаторік у приміщенні театального ресторану, познайомила донеччан із жанром театру-кафе, який досить швидко набув популярності в місті. За час існування цього майданчика було здійснено постановку 10 музичних програм, присвячених джазу, танго, французькому жіночому шансону,

українській авторській пісні, творчості О. Вертинського, М. Магомаєва, В. Ободзинського, А. Пугачової тощо. А напередодні нового року театр відкрив ще один сценічний майданчик – «Червону залу». Першою прем'єрою показано тут стала біографічна музична вистава «Марія Каллас: життя без любові». В головній ролі лауреат конкурсу імені Монсеррат Кабальє Любов Доброноженко. І якщо «Театральна вітальня» передбачає безпосереднє спілкування з глядачами, то, за словами Марка Бровуна, постановки в «Червоній залі» будуть вирізнятися театральністю із обов'язковою музичною складовою. Всього ж за минулий рік театр здійснив показ 470 вистав, які побачили понад 203 тисячі глядачів.

Широкий та різножанровий репертуар (біля 40 назв) став можливим для втілення завдяки існуванню не лише 5 сценічних майданчиків, але, передусім, злагодженій роботі чотирьох творчих підрозділів (артистів драми, артистів-вокалістів, артистів балету та оркестру), п'ятьом режисерам, трьом художникам, музичної частини і талановитого головного балетмейстера.

Крім того, минулоріч Донецький національний музично-драматичний театр на фестивалі («Театральний Донбас-2011») здобув найбільшу кількість нагород, тричі побував на гастролях, вперше відвідавши місто Житомир. До речі, в цьому місті донеччани зі своєю комедією «Ladies night. Тільки для жінок» два дні поспіль збирали глядачів у повній залі на тисячу місць.

А до кінця 85-го ювілейного сезону в творчих планах театру здійснення чотирьох нових вистав на великій сцені, кілька – на Малій сцені, в «Театральній вітальні» та «Червоній залі». Тож, зовсім не дивно, чому донецький глядач продовжує активно відвідувати свій театр, даруючи артистам натхнення для подальших звершень.

Сцена з вистави «Звичайне диво»

Ольга СЛОНОВСЬКА
Фото В'ячеслава ПАЩУКА

У Львові засновано дитячий театр балету

Про це давно велись розмови, поки за справу не взялась людина з великим творчим досвідом, педагог – хореограф, організатор міжнародних конкурсів хореографічного мистецтва, учень видатного балетмейстера, лауреата Національної премії імені Т. Г. Шевченка, народного артиста України Анатолія Шикери, директор Львівської державної хореографічної школи, заслужений діяч мистецтв України Володимир Григорович САБОЛТА

Саме з його ініціативи вперше у княжому місті Лева засновано дитячий театр балету. І ось на сцені Львівського національного академічного театру опери і балету імені Соломії Крушельницької відбулося його урочисте відкриття.

Юні артисти виявили велику наполегливість у роботі над новою постановкою – «Привал кавалерії», музика композитора І. Армсгеймера, яку створив російський театральний діяч і педагог французького походження, артист балету і балетмейстер Маріус Петіпа для коханої донечки Марії.

Чимало старань у проведенні репетицій із дітьми проявив випускник Львівської державної хореографічної школи, соліст балету Львівської опери, балетмейстер – постановник вистави Микола Санжаревський.

Ім'я Петіпа справедливо вважають одним із найзнаменитіших у світовій хореографії. Він створив багатоактні спектаклі, що нині ввійшли до «золотого фонду» балетної класики, – «Спляча красуня», «Раймонда», «Баядерка», «Корсар». Проте Петіпа звертався й до малих форм, це не менш відомі балети «Пахіта», «Привал кавалерії», «Арлекінада», та розгорнуті танцювальні дії в операх, що згодом почали жити як самостійні спектаклі.

Прем'єра «Привалу кавалерії» відбулася 1896 року у Маріїнському театрі, і відтоді саме цей балет збирає чимало аудиторію глядачів, які не уявляють свого життя без танцю. Його вирізняє поміж інших граціозність, впевненість і загадковість усього того, що відбувається на сцені. Є тут і невеликі інтриги, які часом переростають у нетривалі чвари, які змінюються

Сцена з балету «Привал кавалерії»

порозумінням і бажанням жити в мирі та спокої. Словом, усе, як і у нашому бурхливому сьогоденні.

Прем'єра всесвітньо відомого балету у Львові відбулася саме під час Різдвяних свят, 11 січня, у приміщенні Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької. За оцінкою відомих митців хореографії, вистава, яку вперше представив Дитячий театр балету Львова та солісти балету Львівської опери, рекомендована до перегляду дорослим і дітям, бо у цьому творі добро перемагає зло.

Дійовими особами та виконавцями львівської постановки стали: Марія – Ольга Фабіянська, Олесь Марчук, Тереза – Анастасія Гнатишин, П'єр – Мирослав Мельник, Корнет – Богдан Ключник, Ротмістр – Володимир Судомляк, Полковник – Микола Санжаревський, випускники школи, дівчата, гусари – артисти дитячого театру, сьгоднішні учні Львівської державної хореографічної школи.

Багато творчого хисту і сил у роботі над балетом доклали педагоги – репетитори, а саме: Лілія Гражуліс, Андрій Глазшнейдер, Христіна Мордзік, заслужена артистка України Ельза Старікова, а також балетмейстер – постановник Микола Санжаревський, художник – декоратор – народний художник України Тадей Ринзак, художник по костюмах Оксана Зінченко та асистент по костюмах – Жанна Малецька.

Як було не радіти з цього керівнику проекту – директору Львівської державної хореографічної школи, художньому керівнику Дитячого театру

балету, заслуженому діячеві мистецтв України Володимирі Саболті? Після завершення спектаклю він піднявся на сцену і ледь стримуючи сльози радості сказав:

– Нарешті у Львові відбулося те, про що я мріяв багато років. Радію, що наші вихованці заклали першу цеглину у створення Дитячого театру балету Львова.

Цього ж дня, переповнений враженнями від виступу юних танцюристів, народний артист України, відомий майстер хореографії Григорій Чапкіс був широко відвертим у спілкуванні з глядачами: «Я в захопленні, мені здавалось, що я вже бачив усе. Те, що я побачив сьогодні – взірєць для наслідування».

Він говорив, що зараз в Україні є дуже багато різноманітних мистецьких інституцій. Але даремно їх шукати, вони ось тут – на сцені Львівської опери представлені Львівською державною хореографічною школою, де самовіддано працюють талановиті учні та педагоги – наставники. Під дружні оплески глядачів та педагогів він вручив автору цього захоплюючого проекту Володимирі Саболті диплом «Гран-прі» Міжнародного фестивалю – конкурсу «Танці з Карпатами», яким відзначено Дитячий театр балету Львова за виконання спектаклів «Лис Микита» і «Привал кавалерії».

На презентацію балету «Лис Микита», за твором І. Франка, на музику Ісидора Вимера, яку поставив заслужений артист України, головний балетмейстер Дитячого театру балету Львова Сергій Наєнко, прийшло чимало шанувальників. А виконавцями цього дійства були учні Львівської державної хореографічної школи, які згодом взяли участь у VIII міжнародному фестивалі балетних спектаклів «Гран-па» у Донецьку, де стали лауреатами, нагороду вручив народний артист України Вадим Якович Писарєв.

Є у планах юних артистів театру балету здійснити нову постановку О. Глазунова «Пори року», над якою працює головний балетмейстер Дитячого театру балету Львова заслужений артист України Сергій Наєнко.

Хочеться побажати митцям сцени великих успіхів, вдячних шанувальників не тільки у Львові, а й у всій Україні та світі.

Сцена з балету «Лис Микита»

НОВИНИ

«ЗОЛОТИЙ ОРЕЛ» ПОЛЕТІВ В УКРАЇНУ

На урочистій церемонії в Москві академіки кінематографічних наук назвали своїх фаворитів 2011 року. «Золотого орла» за кращий сценарій отримав Олександр Міндадзе за фільм про перші дні після Чорнобильської катастрофи «У суботу», до створення якого долучилася і Україна, а світова прем'єра відбулася в конкурсі Берлінського МКФ. Також стрічка встигла отримати гран-прі й спеціальний приз Брюссельського кінофестивалю. Національна прем'єра і прокат цього фільму в Україні пройшли навесні 2011 року. «Орла» за кращу чоловічу роль другого плану отримав Богдан Ступка за роль старшого Шаманова у фільмі «Дім». Премію за артиста отримував режисер, який урочисто пообіцяв, що «Орел» долетить до середини Дніпра, тобто, до Києва, де живе Богдан Ступка. «Дім» завоював ще дві нагороди: «краща музика» композитора Едуарда Артем'єва та «кращий монтаж картини» Олександра Амірова.

Кращим ігровим фільмом року стала нова робота Андрія Звягінцева «Олена», який також отримав приз як кращий режисер. Картина Звягінцева брала участь у програмі «Особливий погляд» Каннського кінофестивалю, де отримала спецприз журі, а також була фільмом закриття кінофестивалю «Молодість».

ВІЧНІ ЦІННОСТІ

«Українські обряди – живиця душі» – під такою назвою пройшла тепла та дружня зустріч у Національній спілці журналістів Укра-

їни. Ініціатори заходу – загальнодержавна газета «Справи сімейні» та єдине унікальне земляцтво на території Києва «Позняки». Це громадське об'єднання було створено людьми, які населяли позняківські землі. Представники земляцтва пам'ятають традиції своїх предків і намагаються зберегти та передати їх майбутнім поколінням. На святковій зустрічі, яка є символічним підсумком усіх минулих свят, українська обрядовість була представлена традиційними колядками і щедрівками. Колоритні ансамблі «Позняківочка», «Мелодія» та «Голосуки» потішили присутніх у залі Національної спілки журналістів України своїми яскравими виступами та невеличкими постановками.

Яна ЛЕВИЦЬКА

Василь ТАРЧИНЕЦЬ

НОВИНИ

УКРАЇНСЬКО-ТУРЕЦЬКЕ
КОХАННЯ

У Києві стартували зйомки українсько-турецького фільму «Люби мене». За відомою кінотрадицією перший знімальний день розпочався з того, що режисер на удачу розбив на майданчику тарілку з автографами всіх учасників. Спільна українсько-турецька стрічка (ТАТО-ФІЛЬМ – Україна, КАРАКИРМИЗИ-ФІЛЬМ – Туреччина) стала одним із переможців першого відкритого конкурсу на отримання державного фінансування. В основі фільму лежить історія яскравих стосунків чоловіка і жінки з абсолютно різних культур. Головні герої говорять різними мовами, але розуміють одне одного почуттями. Режисерами стрічки є подружжя та творчий тандем Марина Горбач і Мехмет Бахадир Ер. «Я виділяю для себе долі українських жінок, які самотні, які вже входять у якийсь певний вік і не можуть знайти своє щастя, завжди чимось незадоволені, їх ніколи не можна наповнити. І в цьому є багато причин, які мене турбують, наприклад, як маму. Я бачу покоління жінок, які, вірогідно, ніколи не будуть мамами», – каже режисер фільму «Люби мене» Марина Горбач. Як каже продюсер проекту Олена Єршова, «фільм про українську жінку – це те, що має бути знято, бо у нас немає такого фільму про сучасну українську жінку». За словами продюсера, проект був задуманий у червні минулого року: «Ми подали сценарій до Міністерства культури України, заручившись підтримкою Міністерства культури Туреччини». Таким чином, кінопроект є одним із переможців першого відкритого конкурсу Держкіно. А оскільки стрічка знімається у копродукції з

Туреччиною, Україна сплатить половину бюджету фільму – 7 мільйонів гривень. «Ми не відбирали сценарій, ми дивилися на проект загалом, наскільки він є перспективним для України, наскільки він є розробленим, і наскільки він є готовим до виробництва», – каже голова Державного агентства України з питань кіно Катерина Копилова. Склад акторів – інтернаціональний, головну роль грає акторка Вікторія Жолдак. Зніматимуть стрічку в Києві та Стамбулі. У фільмі герої говоритимуть українською, російською, англійською та турецькою мовами. Прем'єру фільму планується провести у наступному році.

Яна ЛЕВИЦЬКА
Фото Романа РАТУШНОГО

Кіноіндустрія дістала державну підтримку

Ще років п'ять тому фахівці досить скептично оцінювали перспективи українського кіноринку. Прогнози не виправдалися. Якщо сьогодні світовий кіноринок переживає стагнацію, то вітчизняний став стрімко розвиватися. Торік збір у кінотеатрах становив понад 800 млн гривень, тоді як ще п'ять років тому він сягав 160 млн гривень. Щороку відзначається його зростання на 20–30 відсотків

Жоден сектор національної економіки не дає такого динамічного приросту. Кількість глядачів збільшилася на 15 відсотків. І це при тому, що в Україні всього близько 240 кінотеатрів. Тобто приблизно на 200 тисяч українців – один кінотеатр. Щоправда, за існуючими нормами це удвічі менше, ніж у Росії, і вдесятеро менше, ніж у країнах ЄС. Якщо збережеться нинішня тенденція розвитку мультиплексів і залів з показом стрічок у форматі 3D, то український кіноринок стане ще привабливішим.

До десятки найбільш касових стрічок минулого року ввійшли переважно американські та російські. Серед останніх – «Викрутаси», «Любовь-морковь», «Службовий роман. Наш час»... На жаль, жодного українського. І це при тому, що торік завершилися роботи над трьома повнометражними фільмами на українських студіях: «Звичайна справа» («Чи граєте ви в шахи?») Валентина Васяновича, «Кохати чи вбити» Вілена Новака, «ТойХтоПройшовКрізьВогонь» Михайла Ілленка та кількома короткометражними і документальними стрічками.

Навіть вдалося зняти перший вітчизняний фільм у форматі 3D – комедію «Кохая і крапка» (режисер Валерій Ямбурський).

Усі вони, на жаль, не вийшли в широкий прокат. І це при тому, що пригодницький фільм Михайла Ілленка на недавньому міжнародному кінофестивалі «Відкрита ніч» у Києві встиг здобути гран-прі, короткометражка Марини Вроди «Крос» взяла «Золоту пальму» в Каннах, стрічка Олександра Міндадзе «У суботу» була показана в головному конкурсі Берлінале на здобуття основної нагороди...

На знімальному майданчику

– У нас існує єдиний критерій добору фільмів для прокату в наших чотирьох кінотеатрах – передовсім вони мають бути цікавими для глядачів, – розповідає директор харківського «Кіноцентру» Михайло Приймак. – І не важливо, де саме вони вироблені, і якою мовою йде показ.

Треба віддати належне владі, що законодавчо задекларована підтримка вітчизняному кінематографу в останні роки втілюється у практику. А відтак з кожним роком на «реанімацію» галузі виділяється все більше коштів. Приміром, якщо у 2010 році – 24 млн гривень, 2011 року – 111 мільйонів, то на 2012 рік – уже 176 млн гривень. З них 160 буде витрачено на створення і прокат саме українських фільмів.

Крім того з початку нинішнього року виробники національного кінопродукту на п'ять років звільняються від сплати податку на додану вартість. Це суттєво.

Не тільки фінансова складова покликана сприяти розвитку галузі і популяризації вітчизняного кінематографу. Як запевнила на пресконференції голова Державного агентства з питань кіно Катерина Копилова, за новими правилами здійснюється відбір сценаріїв, за якими зніматимуться фільми при державній підтримці. Кращих визначає експертна комісія, до складу якої входять відомі режисери, кінопрокатники, сценаристи, продюсери, кіновиробники. Тепер дістає схвалення не окремий сценарій, а загалом проект. Тобто його захищає не одна людина, а вся творча група митців, яка й доводить

привабливість такого фільму для глядачів. Для України такі державні, публічні конкурси – нова практика визначення гідних.

За підсумками першого конкурсу до програми підтримки було включено 37 проектів (з авторами 30-ти вже підписано контракти), і зараз триває другий етап чергового конкурсу. Переможці зможуть сподіватися на покриття своїх кошторисів за рахунок бюджетних коштів в обсязі 30–50 відсотків.

Як зізналася Катерина Олександрівна, більшої кількості фільмів не відібрано не тому, що не вистачило коштів, а через низький художній рівень запропонованого матеріалу.

Приміром, позитивно оцінюють подібну практику Ігор Савченко, Денис Іванов і Володимир Войтенко – представники проекту «Україно, goodbye!» Вони брали участь у першому конкурсі і виграла його. Бюджет їхнього проекту – 16 мільйонів гривень. Сподіваються, що з державного бюджету буде виділено чотири мільйони. Завдяки цьому буде відзнято 16 короткометражних фільмів, що вийдуть на великий екран у грудні цього року.

А весною буде схвалена концепція розвитку національної кіноіндустрії на 2012–2017 роки. Створюються ґрунтовні засади для того, щоб українське кіно, нарешті, вийшло з кризи і зайняло гідне місце серед світових шедеврів. Вітчизняні кінофестивалі: Одеський міжнародний, «Молодість», «Харківський бузок», «Відкрита ніч», міжнародний документального кіно презентують Україну у світі, як державу, що виробляє цікаві, змістовні фільми. Тепер завдання – гідно представляти їх глядачам у кінотеатрах.

Технічне оснащення переважної більшості наших кінотеатрів відповідає сучасним вимогам. За свідченням виконавчого директора Асоціації кінопрокатників України Тетяни Смирнкової нині стрімко входять у життя кінозали із апаратурою формату 3D. Це не тільки спецефекти на екрані. Це більш емоційне сприйняття того, що демонструється. А відтак це відкриває нові можливості перед українськими кіновиробниками завоювати прихильність.

Володимир СУБОТА, власкор
«Культури і життя»
м. Харків

з 13 по 19 лютого 2012 року

НАЦІОНАЛЬНА ОПЕРА УКРАЇНИ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

operacomua.colocall.com

Вул. Володимирська, 50, тел. 279-11-69 (каса)

- 14 – А. Адан «Жізель»
15 – С. Гулак-Артемовський «Запорожець за Дунаєм»
16 – В.-А. Моцарт «Весілля Фігаро»
19 – А. Меліков «Легенда про любов»

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

www.ft.org.ua

Пл. Івана Франка, 3, тел. 279-59-21 (каса)

- 14 – І. Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»
15 – Я. Гашек «Швейк»
16 – В. Шекспір «Приборкання норвовливої»
17 – І. Афанасьєв «Урус-Шайтан»
18 (12.00) – Г. Квітка-Основ'яненко
«Шельменко-денщик»
18 (19.00) – В. Шекспір «Буря»
19 – В. Шекспір «Ромео і Джульєтта»

НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР
РОСІЙСЬКОЇ ДРАМИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

www.rusdram.com.ua

Вул. Б. Хмельницького, 5, тел. 234-42-23 (каса)

- 14 – Р. Куні «№13» (Шалена ніч, або Одруження
Пігдена)
16 – М. Камолетті «Сімейна вечерея»
17 – А. Менцелл «Бабине літо»
18 – Д. Патрик «Дивна місис Севідж»
19 (12.00) – А. Крим «Заповіт цнотливого бабія»
19 (19.00) – Н. Птушкіна «Різдвяні мрії»

Нова сцена

- 13 (20.00) – «1001 пристрасть, або Дрібниці життя»
(за А. Чеховим)
17 (20.00) – Т. Дорст «Справжній чоловік
на початку тисячоліття...»
18 (12.00) – Н. Птушкіна «Пізанська вежа»
18 (18.00) – Е. Мазія «Ігри на задньому подвір'ї»

Сцена «Під дахом»

- 14 – І. Вирипасв «Валентинів день»
16 – «Edith Piaf: життя в рожевому світлі»
18 – «Шлюби укладаються на небесах...»
(за Л. Толстим)
19 – Л. Хюбнер «Справа честі» прем'єра
Початок вистав о 20.00

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ДРАМИ
І КОМЕДІЇ НА ЛІВОМУ БЕРЕЗІ ДНІПРА

www.drama-comedy.kiev.ua

Проп. Броварський, 25, тел. 517-89-80 (каса)

- 13 – К. Рубіна «Вся повинен подзвонити»
14 – В. Шекспір «Ромео і Джульєтта»

- 15 – А. Міллер «Гості награнуть опівночі»
16 – Р. Баер «Чотири причини вийти заміж»
17 – І. Тургенєв «Найвище благо у світі...»

прем'єра

- 18 – А. Чехов «26 кімнат...»
19 – Х. Бергер «Брешемо чисту правду»

Мала зала

- 18 (15.00) – М. Коляда «Дні пролітають
зі свистом...»

- 19 (15.00) – А. Чехов «Три сестри»

Експериментальна сцена

Вул. О. Гончара, 71, тел. 486-80-40

- 17 (20.00) – «Солодких снів, Ричарде»
(за В. Шекспіром)

- 18 (19.00) – «Там бути тут» (за Д. Хармсом)

- 19 (19.00) – «Жінка з минулого»
(за Р. Шиммельпфеннінгом)

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРЕТИ

www.kiev-operetta.kiev.ua

Вул. Велика Васильківська, 53/3, тел. 287-26-30 (каса)

- 14 – І. Кальман «Фіалка Монмартру»
16 – «Танго життя»
17 – «За двома зайцями» прем'єра
18 – І. Кальман «Містер Ікс»
19 (12.00) – С. Бедусенко «Лампа Аладдіна»
19 (19.00) – І. Поклад «Такі єврейське щастя»

У приміщенні театру

- 15 – Територія кохання (вистава за участі російських
акторів)

АКАДЕМІЧНИЙ МОЛОДИЙ ТЕАТР

www.molody.kiev.ua

Вул. Прорізна, 17, тел. 278-73-92 (каса)

- 15 – Н. Дубіна (за І. Нечуєм-Левицьким) «Кайдаші»
16 – Дж. Патрик «Моя дорога Памела»
17 – Р. де Вос «Поки мама не прийшла»
18 – «Московіада» (за Ю. Андруховичем)
19 – А. Курейчик «Людина і Вічність» прем'єра
Камерна сцена
15 – А. Б. Вальєхо «У палаючій п'ямі»
19 – Леся Українка «Розмова» прем'єра

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ
ТЕАТР ОПЕРИ І БАЛЕТУ ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА

www.musictheatre.kiev.ua

Вул. Межигірська, 2, тел. 425-31-16

- 14 (19.00) – С. Прокоф'єв «Ромео і Джульєтта»
15 (14.00) – М. Римський-Корсаков «Ніч перед
Різдвом»
16 (19.00) – Вечір балету у супроводі симфонічного
оркестру «Гала Чайковський»
18 (12.00) – Б. Павловський «Білосніжка та семеро
гнонів»
18 (19.00) – «Київ Модерн-Балет»: «Болеро». «Доц»
19 (12.00, 15.00) – О. Білаш «Пригоди Буратіно»

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР
ЮНОГО ГЛЯДАЧА НА ЛИПКАХ

www.tuz.kiev.ua

Вул. Липська, 15/17, тел. 253-62-19

- 14 (19.00) – П. Бомарше «Шалений день»
(Фігаро)
16 (16.00) – Е. Глазо «Романтик з планети eВау»

- 17 (13.00), 18 (12.00) – А. Ліндгрєн «Чарівна Пеппі»

- 18 (19.00) – А. Чехов «Чайка»

- 19 (12.00) – Г. Чеховски «Король Дроздобород»

- 19 (19.00) – І. Тургенєв «Місяць у селі»

прем'єра

Мала зала

- 15 (19.00) – Ш. Ділені «Смак меду»

- 17 (19.00) – А. Курейчик «Людина та Вічність»

прем'єра

- 19 (13.00) – Т. Власова «Велосипед із червоними
колесами»

КИЇВСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.akademypuppet.kiev.ua

Вул. М. Грушевського, 1-а, тел. 278-58-08

- 18 (11.00) – М. Назаренко «Казки для добрих
сердеч» прем'єра

- 18 (13.00) – Б. Заходер, В. Климівський
«Дюймовочка»

- 18 (15.00) – С. Брижань «Івасик-Телесик»

- 18 (17.00) – Є. Шварц «Червона Шапочка»

- 19 (11.00) – Г. Усач, С. Єфремов «Троє поросят»

- 19 (13.00) – С. Брижань «Пан Коцький»

- 19 (15.00) – Є. Гімелфарб «Вовк і козенята»

- 19 (17.00) – О. Толстой «Золотий ключик»

Вистави для дорослих

- 17 – І. Шток «Божественна комедія»

КИЇВСЬКИЙ МУНІЦИПАЛЬНИЙ
АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ЛЯЛЬОК

www.puppet-theater.kiev.ua

Вул. Миропільська, 1, тел. 513-15-00

- 18 – Я.-Р. Кристіановський «Пустунці»

- 19 – М. Шуринова «Морозко»

Початок вистав об 11.00 та 13.00

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР «КОЛЕСО»

www.koleso.teatr.kiev.ua

Андріївський узвіз, 8, тел. 425-04-22

- 14 – А. Зурабов «Ліка»

- 15 – Коктейль «Фа-соль»

- 17, 19 – І. Тургенєв «Місяць у селі»

- 18 – «Пристрасті до пана Г.-П.»
(за Оленою Пчілкою)

Камінна зала

- 14 – К. Людвіг «Примадонни»

- 16 – А. Шніцлер «Фатальний філірт,
або Забавки»

АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР НА ПОДОЛІ

www.theatreonpodol.com

Контрактова площа, 4, тел. 425-54-89

- 14 – М. Камолетті «La bonne Anna, або
Як зберегти сім'ю»

- 15 – М. Гоголь «Мертві душі»

- 16 – А. Крим «Льовушка»

- 17, 18 – М. Горький «На дні»

- 19 – О. Коломієць «Фараони»

КИЇВСЬКА АКАДЕМІЧНА МАЙСТЕРНЯ
ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА «СУЗІР'Я»

www.suzirja.org.ua

Вул. Ярославів Вал, 14-б, тел. 272-41-88

- 14, 18 – О. Олесь «Все про кохання»

- 15 – Сузір'я поезії. І. Козаченко

- «Ліфти для повертання»

- 16 – Б. Окуджава «У Барабанному
провулку»

- 17 – Т. Іващенко «Мені тісно в імені своєму...»

- 19 (12.00) – Ш. Перро «Моя чарівна
Попелюшка»

- 19 (19.00) – П. Шеффер «Летітис та Лавідж»

Початок вистав о 19.00

Мікросцена

Вул. Ярославів Вал, 16

- 15 – Є. Чуприна «Цветаєва + Пастернак»

- 17 – Ф. Саган «Колючка»

- 18 – М. Булгаков «Маргарита»

Початок вистав о 19.30

КИЇВСЬКИЙ ТЕАТР «АКТОР»

www.teatr-aktor.kiev.ua

Вул. Велика Житомирська, 40, тел. 362-50-50

- 15 (19.00) – Е. Кішон «Шлюбне свідоцтво»

- 19 (17.00) – О. Галін «Чеське фото»

МУНІЦИПАЛЬНИЙ ТЕАТР «КИЇВ»

www.teatr-kiev.kiev.ua

Русанівська набережна, 12, тел. 229-10-92

- 14, 16 (19.00) – М. Мейо, М. Еннекен «Моя дружина –
брехуха»

- 17 – Е. де Філіппо «Циліндр»

- 18 – Н. Неждана «Тарас Бульба»

- 19 (12.00) – О. Вітер «Як стати справжнім бегемотом»

- 19 (19.00) – Ж. Ануй «Задоволені собою»

У приміщенні театру

- 15 – «Где ві сохніте бельйо?», або У Києві на Подолі
(вистава Театру української традиції «Дзеркало»)

НАЦІОНАЛЬНИЙ БУДИНОК
ОРГАННОЇ ТА КАМЕРНОЇ МУЗИКИ

www.organhall.kiev.ua

Вул. Велика Васильківська, 77, тел. 528-31-86

- 13 – О. Швидка (сопрано), Л. Назаренко (сопрано-
но), В. Чкіров (ліричний баритон),

- н. а. Н. Свириденко (клавесин),

- М. Сидоренко (орган)

- 14 – Камерний ансамбль «Київ-брас»,

- з. а. М. Солов'яненко (сопрано),

- з. д. м. Є. Пухляк (ф-но)

- 15 – І. Харечко (орган)

- 16 – Тріо «Равісан», з. а. В. Тимець (кларнет),

- з. а. Н. Кравченко (ф-но), Г. Бубнова (орган)

- 17 – В. Балаховська (орган)

- 18 – Н. а. О. Басистюк (сопрано), С. Котко (бас),

- Г. Бубнова (орган)

НАЦІОНАЛЬНА ФІЛАРМОНІЯ УКРАЇНИ

www.filarmonia.com.ua

Володимирський узвіз, 2, тел. 278-16-97 (каса)

- 13 – Київський квінтет саксофоністів, з. а. І. Завад-
ський (кнопковий акордеон), В. Таран (ф-но),

- В. Голяк (кларнет), Б. Стельмашенко (флей-
та), В. Корнілова (віолончель), С. Хмельов

- (ударні), ансамбль «Clarinetissimo»

- 14 – Національний академічний духовий оркестр

- України

- 16 – Поезія Жака Превера та Федеріко Гарсія Лорки.

- А. Бурлуцький (художнє слово)

- 17 – Академічний симфонічний оркестр НФУ

- 18 – Н. а. Т. Штонда (бас), А. Титович (ф-но), Ан-
самбль народних інструментів «Рідні наспіви»

- 19 – Київський камерний оркестр, Ю. Лігун (гобой),

- А. Рахманін (скрипка)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПАЛАЦ МИСТЕЦТВ «УКРАЇНА»

www.palace-ukraine.kiev.ua

Вул. Велика Васильківська, 103, тел. 247-23-16

- 13 – Chris Rea

- 14 – Ансамбль імені П. Вірського

- 16 – Студія Квартал-95

- 17 – Будапештський циганський симфонічний

- оркестр

- 18 – Концерт Національного балету Грузії Сухішвілі

Мала зала

Театральний центр В.ROOM

- 14 – Валентин і Валентина (Театральна майстерня

- Андрія Білоуса)

- 16 – Сволота (Театральна майстерня Андрія

- Білоуса)

- 18 – BON-BON Parisien (Театр історичного танцю

- Al'entrada).

- 19 – «Сповідь черниці» (Перший жіночий театр)

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦИРКУКРАЇНИ

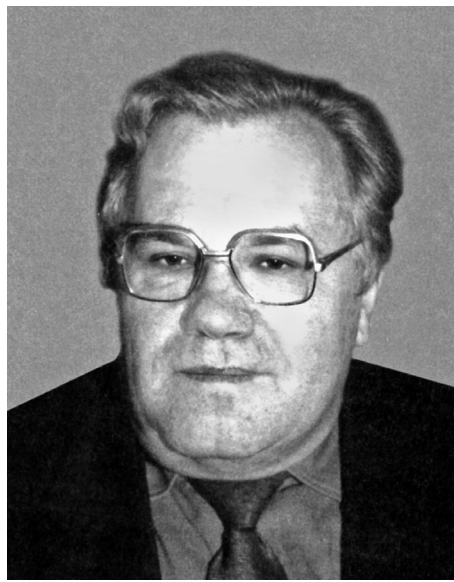
www.circus.kiev.ua

Пл. Перемоги, 2, тел. 486-39-27 (каса)

Гастролі Великого Московського цирку

Примітка.

У репертуарі можливі зміни

(Продовження. Поч. у № 14–16, 2011)

Не в «своєму амплу» також іноді виступають іменник *виручка* та дієслово *виручати*. «Останніми днями в нього добра *виручка*. Серед мідяків і срібла виблискують три золоті п'ятірки» (Анатолій Шиян), «Від продажу овочів та фруктів фермер *виручив* чималі гроші» (з газети).

Слова *виручати*, *виручити*, *виручання*, *виручка* передають той самий зміст, що і їхні синоніми *визволяти*, *визволити*, *врятувати*, *допомогти*, *визволення*, *порятунок*, *допомога*, *підмога*, тобто – «виводити (вивести) когось із скрутного чи небезпечної становища (стану); ставати (стати) в пригоді; відвернути лихо, біду». «Виручили його цього разу прудкі ноги. Втік» (Іван Цюпа), «*Виручатимемо* друга» (з розмови).

Коли ж ідеться про торговельні справи, кошти, що їх одержали від продажу чогось, то тут *виручка* і *виручати* не підходять, слід шукати інших слів, які є в нашій мові. Це передусім *вторгувати*, *вторговані гроші*, *виторг*: «...не так тим *виторгом*, мабуть, як тим, що всі його горнята отак малиново гудуть» (Ліна Костенко). Запитувати годиться «*У вас який виторг?*», а не «*У вас яка виручка?*»

ЗБІГАТИСЯ ЧИ СПІВПАДАТИ?

Дієслово *збігатися*, крім прямого значення, використовується і в переносному – «бути спільним, тотожним; відбуватися одночасно з чимось». «Щодо цього погляди Антоновича цілком *збігалися* з поглядами комбата» (Олесь Гончар), «Яків ловив себе

на тому, що його думки про економію збігалися з думками старшого брата» (Михайло Стельмах).

Проте досить часто, надто в усному мовленні, замість *збігатися* невинувато вживають *співпадати*. «Позиції багатьох депутатів *співпадають*» (з виступу на сесії парламенту). Це дієслово, яке Борис Антоненко-Давидович назвав недоладним, а Олександр Пономарів – покручем, не фіксує в своєму реєстрі жоден сучасний словник. Не має підстав і перспектив набути прав громадянства в українській літературній мові й дієслово *співставляти* – невдала калька з російського *сопоставлять*. До того ж давні українські слова *збігатися* і *зівставляти* обросли гніздами похідних: *збіг*, *збіжний*, *збіжність*; *зіставлення*, *зіставний*, *зіставність*.

НЕНОРМАТИВНІ ВИСЛОВИ

Наші засоби масової інформації захоплюються калькованими з російської зворотами залишати когось у спокої (хоч є оригінальний український фразеологізм давати спокій), ставити у відомість (доводити до відома), від нічого робити (знічев'я), моє діло сторона (моя хата скраю), кидатися в очі (впадати в очі), давати добро (давати згоду, схвалювати, підтримувати, погоджуватися).

Не *під стать*, а *до пари*. Не *посторонні люди*, а *сторонні*. Не *халатне ставлення*, а *недбале*. Не *битком набитий зал*, а *переповнений*. Не *в двох словах*, а *двома словами*. *Бачити на власні очі*, а не *власними очима*. *Факти (прикладі) не говорять*, а *свідчать про щось*. Не *багато значить*, а *багато важить*. Не *зрадити дружині*, а *зрадити дружину*. Не *підтвердження цього*, а *підтвердження цього*. Не *з деяких пір*, а *з деякого часу*. Не *до цих пір*, а *досі*. Не *по мірі можливості*, а *в міру сил*. Не *більше всього*, а *більш за все*. Не *зв'язуюча ланка*, а *сполучна*. Не *в кінцевому рахунку*, а *в кінцевому підсумку*. Не *в честь когось*, а *на честь*. Не *для наглядності*, а *для унаочнення (увирознення)*. Не *на дому*, а *вдома*. Не *в кінці кінців*, а *зрештою*, *врешті-решт*, *кінець кінцем*. Не *всі бажачі*, а *всі охочі*. Не *підводити підсумки*, а *підбивати*.

ДОТРИМУВАТИ ЧИ ДОТРИМУВАТИСЯ СЛОВА?

Часом ці дієслова, яких ужито в переносному значенні, плутають. А розрізнити їх неважко.

Дотримувати (синонім *додержувати*) – точно, без відхилень виконувати, здійснювати що-небудь обіцяне, згадане, потрібне і т. ін. Керує воно іменником у родовому відмінку. *Дотримувати (додержувати) чистоти, тиші, порядку*. «На перевозі Максим гостро наказав козакам *дотримувати* цілковитої тиші» (Іван Ле), «Ви певні, що вони будуть *додержувати* присяги?» (Іван Франко).

Дотримуватися (додержуватися) – бути прихильником якихось думок, поглядів, планів тощо, керуватися ними в своїх діях. *Дотримуватися передових ідей, курсу, класифікації*. «Говорила вона їдко, не *дотримуючись* правил звичайної пристойності» (Юрій Збанацький), «Карташ *дотримувався* плану Максимова» (Вадим Собко).

А як відповісти на запитання, що поставлене в заголовку? Тільки так: *дотримувати (додержувати) слова*. «Хто не *додержує* свого слова, той сам себе *зневажає*» (прислів'я).

РІЗНИЦЯ МІЖ СКОРО ТА ШВИДКО

Словники фіксують прислівник *скоро* в двох значеннях: для вираження інтенсивності руху, а також у часовому – з відтінком *невдовзі*. У першому він не відрізняється від слова *швидко* і вживається паралельно з ним. Однак останніми роками у мовній практиці спостерігається тенденція до семантичного розмежування цих лексем. *Скоро* переважно виступає з часовим значенням (*незабаром*): «Іди ж, стара, юшки дітям наварити, бо вже й вечір *скоро*» (Михайло Стельмах). А *швидко* – як прислівник, що передає інтенсивність руху: «Кони *швидко* бігли степовою дорогою» (з газети). Щоправда, іноді контекст дає змогу застосовувати будь-який з двох прислівників: «Хто з усіма добрий хоче бути, той *швидко* втратить добрий путь» (Іван Франко). Тут без шкоди для змісту можна замінити *швидко* на *скоро*.

ПРИЗВИЩЕ І ФАМІЛІЯ

У нашій мові є обидва ці слова, проте значення в них різні. Українське *прізвище* – це російська *фамилия*. А *фамілія* (запозичене з латині) в нас означає *родина*, *члени родини*, *рід*. Похідний від нього прикметник *фамільний* уживається у сполученнях *фамільний герб*, *фамільний альбом*, *фамільні цінності* і таке інше.

Певну змістову відмінність мають іменники *моряк* та *матрос*. Перший з них виражає поняття той, хто служить на флоті (торговельному, риболовецькому, військовому тощо); людина, досвідчена в морській справі. «*Моряки* не помічали хитанни, бо звикли до неї з коліски» (Зінаїда Тулуб), «Внизу стояв *моряк* у білому кітелі і в кашкеті з золотим крабом» (Петро Панч). А другий передає значення рядовий військового флоту; службовець суднової команди в цивільному флоті. «О, в них було багато дум: може, стануть *матросами*, поїдуть морем у чужі краї» (Марко Вовчок), «Ти хто? *Матрос-зенітник*» (Дмитро Ткач).

Дехто вважає за синоніми слова *самолюбство* та *себелюбство*. І помиляється. Що таке *самолюбство*? Це почуття власної гідності, пов'язане з ревним ставленням до думки інших про себе, з усвідомленням важливості свого фаху, роду занять тощо. Образене *самолюбство*, *хворобливе самолюбство*, *тішити самолюбство*. *Себелюбство* – турбота тільки про себе, про свої інтереси; егоїзм. «Дорошеві зробилося досадно, бо він спіймав себе на тому, що не позбавлений *себелюбства*» (Григорій Тютюнник).

(Далі буде)

Журналісти ДП «Національне газетно-журнальне видавництво» висловлюють глибоке співчуття відповідальному секретарю Національної спілки журналістів Аллі Миколаївні Малієнко з приводу тяжкої втрати – смерті батька Миколи Івановича.

ІНФОРМАЦІЯ СЛУЖБИ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ

Шановні наші читачі та передплатники!

Випуск журналу «Пам'ятки України» № 1 вийшов з друку. Попередньо був віддрукований спеціальний випуск журналу «Пам'ятки України», присвячений Національному історико-культурному заповіднику «Чигирин». Де придбати останні випуски журналу ми розповімо Вам за тел. (044) 498-23-64.

Журнали «Музика» № 4–6 і «Український театр» № 6 – в продажу в кіосках «Преса» м. Києва.

Журнали «Українська культура», «Театрально-концертний Київ», газети «Культура і життя» та «Кримська світлиця» також чекають на вас у кіосках «Преса», книжкових магазинах, поштових відділеннях Київської області.

Надійшов у продаж часопис «Українська культура» № 1 2012 року. Готується до друку ювілейний 1000-й випуск журналу.

Журнал «Театрально-концертний Київ» із афішею на лютий надійшов у продаж.

Усі наші видання можна придбати в редакції.

Передплатники отримують журнали і газети своєчасно.

Готуються до друку журнали: «Пам'ятки України» № 2 2012 р., «Музика» № 1 2012 р., «Український театр» № 1 2012 р.

ПЕРЕДПЛАТА НА ДРУГЕ ПІВРІЧЧЯ 2012 року РОЗПОЧНЕТЬСЯ В КВІТНІ

Будемо вдячні вам за пропозиції та зауваження щодо організації передплати і продажу наших видань.

Наші телефони: (044) 498-23-64, моб.: 067-394-97-21, 386-56-63.

Культура і життя

Газета виходить щоп'ятниці

Передплатна ціна на 2012 р.:

півріччя – 82,77 грн

квартал – 42,21 грн

місяць – 14,27 грн

У передплатній ціні враховано вартість доставки до Вашої поштової скриньки і вартість оформлення абонементу.

Передплатний індекс у Каталозі видань України

60969

Передплатні індекси інших наших видань: газета «Кримська світлиця» – 90269; журнали: «Українська культура» – 95220, «Український театр» – 74501, «Музика» – 74310, «Пам'ятки України» – 74401, «Театрально-концертний Київ» – 37112.

Довідки за тел. (044) 498-23-64; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

Передплату можна оформити в будь-якому поштовому відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції газети

СМАЧНОГО!

ЖАЙВОРОНКИ

Печиво «Жайворонки» зазвичай випікають на свято Сорок Святих (19 березня). Діти ходять по селу та пригощають цим печивом. А деінде «жайворонків» випікають на свято Стрітєння. Діти біжать за село, піднімають своїх «жайворонків» до неба та закликають весну. Приготуйте і своїм дітяхам таке печиво, а вони вам допоможуть, адже так весело і цікаво ліпити із тіста пташок.

Для приготування «жайворонків» потрібно: півлітра молока, два яйця, склянку цукру, сто грамів дріжджів, трішки олії. Замісити тісто, додаючи муку, як кажуть, «скільки вбере» (тісто повинно бути трішки «крутішим», аніж на вареники). Поставити у тепле місце на півгодини. Потім разом з дітьми виліплювати «жайворонків», випікати їх, святкувати Стрітєння Господнє та весну.

ВІД ДІДІВ-ПРАДІДІВ

Цьогоріч лютий – справжній зимовий місяць: з морозами та заметілями, хурделицями та снігом. Та все ж «як, лютий, не лютий, а на весну брів не хмур». Ось ми і дочекалися першого весняного свята – Стрітєння Господнього. Про нього та про свята найближчого тижня ми вам розповімо

10 лютого – «Охрім – каяття в дім». Задобрювали домовика кашею. Якщо вітряно – літо буде мокрим. «Охрім-Юхим приніс вітер на сире літо».

12 лютого – Трьох Учителів і Святителів: Василя Великого, Григорія Богослова та Іоанна Златоуста. Колись цього дня не прями, а зараз в цей день можна утриматись від шиття.

14 лютого – Трохим-Перезимник.

15 лютого – Стрітєння, Громниці, Зимобор.

Корені цього свята сягають сивої давнини. За язичницьких часів Стрітєння називали іще: Стрічення, Стріщення, Громниці, Зимобор. Головним дійством у цей день зустрічі двох стихій було освячення вогню і води.

В народі з цим святом пов'язують зустріч зими з весною. «В цей день лютий до березня приїхав». На Стрітєння в церквах служба правиться, святять воду та свічки. Колись кожен

господар ніс до церкви заздалегідь приготовлену свічку – «громничку», святити її, а після повернення додому запалював – «щоб весняна повинь не зашкодила посівам та щоб мороз дерева не побив». «Громничка» до літа стояла на покуті, під час грози її запалювали, щоб оберігала від лиха. А освяченою «стрітенською» водою благословляли у далеку дорогу чумаків.

На Стрітєння зима весну зустрічає, хоче її заморозити. Між зимою та весною суперечка – кому йти вперед, а

кому назад вертатися. Якщо цього дня ясне сонце – снігу випаде ще більше, ніж досі. «Прийшла Громниця – скидай рукавиці», «На Стрітєння циган кожух продає». «На Стрітєння обертається птиця до гнізда, а хлібороб – до хліба», «Дми, не дми, а не до Різдва йде, а до Великодня!»

ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР

10 лютого – Преподобного Єфрема Сіріна. День янгола: **Феодосій, Юхим, Охрім.**

11 лютого – перенесення мощей Священномученика Ігнатія Богоносця. День янгола: **Лаврентій, Герасим, Роман, Гнат, Яків.**

12 лютого – Собор Вселенських Святителів: Василя Великого, Григорія Богослова та Іоанна Златоуста. День янгола: **Григорій, Василь, Зінон, Іван.**

13 лютого – безсеребренників Мучеників Кіра, Іона та Афанасія. День янгола: **Микита, Опанас, Богдан, Віктор.**

14 лютого – Предпраздництво Стрітєння Господня. День янгола: **Петро, Трохим.**

15 лютого – Стрітєння Господа Нашого Ісуса Христа.

16 лютого – Преподобного Симеона Богоприємника та Пророкиці Анни. День янгола: **Роман, Адріан, Симон, Ганна.**

Підготувала
Тетяна ШНУРЕНКО

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ НАШІ ВИДАННЯ у 2012 році

У першій декаді лютого Ви можете оформити передплату з березня по червень

<p>Виходить з 1917 р.</p> <p>ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС: 74501 44,62 грн.</p>	<p>Виходить з 1936 р.</p> <p>ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС: 37112 47,59 грн.</p>	<p>Виходить з 1923 р.</p> <p>ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС: 74310 44,62 грн.</p>
<p>Виходить з 1923 р.</p> <p>ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС: 60969 56,03 грн.</p>	<p>Виходить з 1921 р.</p> <p>ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС: 95220 68,91 грн.</p>	<p>Виходить з 1921 р.</p> <p>ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС: 74401 89,59 грн.</p>
<p>Виходить з 1992 р.</p> <p>ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС: 90269 34,59 грн.</p>		

Оформлення передплати на друге півріччя 2012 р. розпочнеться в квітні. Передплату можна оформити в будь-якому поштово-відділенні зв'язку України, через передплатні агентства, а також у редакції. У країнах далекого зарубіжжя оформити передплату на всі наші видання можна через сайт www.presa.ua, на сторінці «Передплата On-Line» Довідки за тел.: **(044) 498-23-64**; e-mail: nvu.kultura.porhun@gmail.com

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ ТА ПЕРЕДПЛАТНИКИ!

Видання Національного газетно-журнального видавництва в 2012 році будуть виходити з такою періодичністю:

- газети «Культура і життя», «Кримська світлиця» – щоп'ятниці;
- журнали «Українська культура», «Пам'ятки України: історія та культура», «Театрально-концертний Київ» – щомісяця;
- журнали «Музика» і «Український театр» – раз на два місяці.

Передплату на журнали і газети можна оформити з будь-якого місяця у всіх поштових відділеннях зв'язку України.

Газета «Культура і життя»
№ 6 (4474), 10 лютого 2011 рік

Засновники: Міністерство культури України, Український комітет профспілки працівників культури, редакція газети «Культура і життя»

Видавець: ДП «Національне газетно-журнальне видавництво»

Адреса видавництва: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65

Генеральний директор Олесь БІЛАШ

Головний редактор Людмила ГНАТЮК

Адреса редакції: 03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1; тел. +38 (044) 498-23-65
nvu.kultura@gmail.com

Виходить із 7 жовтня 1923 року. Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації – КВ № 1026 від 26.10.94 р.

Друкарня: ТОВ «Мега-Поліграф», вул. Марка Вовчка, 12/14, Київ, 04073; тел. +38 (044) 581-68-15

Розповсюдження, передплата, реклама: тел. +38 (044) 498-23-64, +38 (050) 310-56-63

Портал <http://uaculture.com/>

Передплатний індекс в Каталозі видань України 60969

Склад Видавничої ради

Олесь Білаш – директор видавництва, Олена Череди-ниченко – завсектором взаємодії зі ЗМІ та зв'язків із громадськістю МК, Олена Воронько – начальник відділу театрального мистецтва МК, Лариса Лебедівна – завсектором мовної політики МК, Михайло Швед – начальник відділу музичного та церковного мистецтва МК, Ольга Дарибогова – начальник управління міжнародних зв'язків МК, Ольга Голинська – головний редактор журналу «Музика», Наталя Потушняк – головний редактор журналу «Театрально-концертний Київ», Алла Підлужна – головний редактор журналу «Український театр», Марія Хрущак – головний редактор журналу «Українська культура», Орест Когут – головний редактор видавництва.

Дизайн та верстка Сергія Задворного

Редакція залишає за собою право на редагування отриманих матеріалів без узгодження з автором.

Думки авторів публікації можуть не збігатися з позицією редакції.

Передрук і відтворення текстових та ілюстративних матеріалів журналу тільки з письмового дозволу видавця

© «Культура і життя»

Наклад 2000

Ціна договірною